

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona
Egy hónapra 2 korona

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HÍRDETESEK:
4-hetes pótló sor egyeztet 20 fill.
minden következéskor 16 fill.
Nyitól sor 40 fill.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesített
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 22.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 131.

Arad, 1908.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, augusztus 6.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezérolk: A vicinális törvény tervezete.
A iskolafelügyelő fegyelmeje.
A plurális választói jog.
A rátrágl rablómerénylet.
Uj Törökország.
Mással fizetett ki az adósságait.
Frank altábornagy üdvözlése.
Kállay Jolán nadragja.
Zeppelin léghajó-katasztrófája.
Baumann-költészet.
Gyanúsítás elől a halálba.
Eltűnt a szubrett és vele a koloratura.
Párty püspök zsebolól.
Aradi impressziók.
Hova tűnt el Felhő Rózi?
„A kődobáló szellem.”
Eltűnt a Maros.
Kié a gyermek?
Tárcsa: A nagy kibékülés.

A vicinális törvény tervezete.

Arad, augusztus 5.

Ami az előző kormányok állandó programpontját képezte, de sohasem jutott a megvalósulás stádiumába, azt a mostani kormány egy fontos lépéssel vitte előbbre!

A kereskedelemügyi miniszter ugyanis elkészítette az alsóbbrendű vasutakról szóló törvény tervezetét, azt az összes érdekeltiségi tényezőknek megküldötte s felhívta őket arra, hogy miután a tervezettel szemben még nem foglalt állást, tegyék meg észrevételeiket a tervezet végleges megszövegezése előtt!

Az utolsó évtizedben kevés oly nagyfontosságú javaslat került országgyűlésünk

elő, mint épen ez a törvénytervezet, melynek sikeres megoldása hazánk közgazdasági fejlődésében minden valószínűség szerint új kornak, a rohamos gazdasági fellendülés, egészséges ipari és kereskedelmi fejlődés korszakát volna hivatva inaugurálni.

Teljes tudatában volt annak a minisztérium is, midőn a három vaskos kötetet kitevő tervezetben hosszú évek tapasztalatait, kifejezsedett kívánságait hangyaszigorlalommal gyűjtötte össze, hogy az egész anyagot a törvényjavaslat végleges szövegezése előtt az összes érdekelt és szakkörök bírálata alá bocsájtassa.

A törvénytervezettel, annak indokolásával, a hazai és idegen jog anyaggal, valamint az összegyűjtött kívánságokkal és javaslatokkal egy cikk keretében ki-merítően foglalkozni merő lehetetlenség, s így a tervezetnek csak egynémely oly szakaszával óhajtok foglalkozni, melyek az eddigi gyakorlattól teljesen eltérően, különösen hivatottak arra, hogy az érdekelt körök érdeklődését és figyelmét nagyban felkeltsék.

A gyakorlati élet szükségleteivel számolt a tervezet már a cím megállapításánál, amennyiben az *összes alsóbbrendű vasutak* jogkörét szabályozza, s ezen vasutakat négy osztályba sorozza. Ez a négy osztály: 1. a helyiérdekű vasut; 2. a gazdasági vasut; 3. a közuti vasut; 4. a saját használatu vasut.

A helyiérdekű vasut fogalmának meghatározása majdnem azonos az 1891. évi XXXI-ik törvénycikk megállapításához, a

közuti vasut fogalmának megállapítása is azonos a mai felfogással.

Teljesen új tehát a gazdasági vasut fogalmának a megállapítása, melyet a tervezet így határoz meg: „A gazdasági vasut alárendelt jelentőségű, a legegyszerűbb berendezésű közforgalmu vasut, a melynek célja a személyforgalom közvetítésén kívül első sorban az ipari és gazdasági üzemek termelésének és azok szükségleteinek a távolsági forgalommal való közvetítése.”

Gazdasági életünk egy rég érzett hiányát van hivatva pótolni a gazdasági vasutak rendszeresítése.

Az eddigi szabványoktól eltérő, olcsó építkezés, a célnak megfelelő, kisebb-szerű berendezkedés, *csekély alaptőke*, az eddigieknél sokkal valószínűbb rentabilitás jellemzőnek a gazdasági vasutakat, melyeknek a nagy vasutak nehézkes és nagy apparatust igénylő üzletkezelése helyett az üzeme saját kezelésben, a kereskedelmi forgalomnak megfelelő üzlet kívánalmaihoz hasonlóan volna vihető s ez által lehetővé tétetné, hogy a nagy vasutaktól félreeső vidékek forgalmi érdekei is könnyen felkutathatók és szükség szerint ki-elégíthetők lennének.

A tervezet a gazdasági vasutakat a legszélesebbkörű anyagi támogatásban óhajta részesíteni, egyrészt, másrészt azonban épen a leghathatósabb kedvezményekből kizárja.

Kimondja ugyanis a törvénytervezet, hogy a gazdasági vasutak engedélytartama csak 70 év (a helyiérdekű vasutaké 90

A nagy kibékülés.

*

Ki emlékezik még, hogy eszelőtt egy hónappal a képviselőház idejében ama nap legnagyobb szenzációja Vássonny Vilmos és Sümegi Vilmos kibékülése volt. A szenzáció vilámgyorsan terjedt el a ház folyosóján és az érdeklődők mohó kíváncsisággal tudakolták a részleteket. Hogy történt, miképpen történt? Este a Wampetichnél vacsora közben fővárosi előjáró férfiak asszisztálása mellett a harmadik és negyedik üveg pezsgő között, bátorításokkal és nívogatásokkal. A hiteles tény az maradt, hogy kibékültek a vacsora után már együtt vonultak ki a párizsi-kertbe konfliktuson, a régi, nagyon régi állapotban, nevezetesen Vássonny egy illusztris fővárosi urral benne ült a kocsi és Sümegi felugrott a bakra.

Hogy mennyi kombináció keletkezett a kibékülés tényéből azt mindenki tudja, aki a viszonyokkal, főképpen a demokrata pártbeli, hatodik kerületi politikai és társadalmi körülményekkel, valamint a Vássonny és Sümegi-féle ellenségeskedés előzményeivel ismerős. Vássonnyinak valamikor Sümegi Vilmos volt a legzajesebb híve. És Vássonny volt (miként maga hivatkozott rá) az a nagy Krisztián, aki Sümegit a vállán emelte, de aztán Sümegi mint szintén országgyűlési képviselő más politikai pártba csatlakozott; miután Vássonny nem akart függetlenségi párt politikát csinálni, hát Sümegi belépett a Kossuth pártba. Ettől kezdve, különösen amikor Sümegi egy pártértékenlen a

fajmagyarság mellett tört lándzsát, Vássonny a csipős guny és malicia nagy raktárából elővett nyilakkal mindig érzékeny sebeket ejtett Sümegire. És Sümegi végtelenségig elkeseredve belépett a hatodik kerületi függetlenségi párt agitátorai közé, akik a demokrata vezérnek a hatalmát a kerületben meg akarták törni. És perze már nem Vássonny volt a Sümegi vezére, hanem inkább Holó Lajos, sőt Batthyány Tivadar gróf

... De ne részletezzük. Törjünk csak vissza a szenzáció hatásához! A mikor a Vássonny ellenes függetlenséglek fordultak Sümegi ellen és mélabusan szóltak:

— A vér nem válik vízzé!

A mikor például Polónyi Dezső meghalván a hírt, a balkezevel vakarta meg a jobb fülét és így okoskodott:

— Kibékültek? Valjon mit akorhat Holló Lajos Lengyel Zoltánról!

— Nem Hollóról és Lengyelről van szó, hanem Vássonnyról és Sümegiről.

— Tudom, tudom... De épen azért kérdezem.

Mások egész különleges fusiókat kombináltak:

— Sümegi behozza Vássonnyiekat!

— Ellenkezőleg: Vássonny kivieszi Sümegieket.

... Nos tehát azóta elmúlt egy hónap és semmi országrendítő következményt nem vont maga után a szenzáció. Vássonny ugyanazon körben maradt, ahol eddig volt s a kánikula dacára se utazott el, Pesten tölti a nyarat

rendes foglalkozást körében azzal a változatossággal, hogy a mikor egy egy sikerült vezércikket ír a Polgárba, akkor polgári kimenőt kap.

Most egy hónap múltán egyik ilyen kimenő alkalmával feltűnt Vássonnyinak, hogy a háta mögött megszólalnak az emberek:

— És hol van Sümegi?

Máskor aztán szembe kerültek a kíváncsiak:

— Sohasé látjuk szeretett vezérünk társaságában Sümegit?

Erre Vássonny már nem halaszthatja tovább a felvilágosításokat:

— Én is azt kérdezhetném, — mondja — hogy hol van Sümegi? Ama híres este után erős kábultsággal keltem fel másnap. Apránként emlékeztetem vissza rá, hogy mi történt. Nem mozdaltam ki hazulról. Vártam-vártam a kérdést:

— Te kibékültél Sümegivel?

— Az első bomba ami lecsapott — folytatta Vássonny — a legelső estillap volt és benne a hír: „Vássonny és Sümegikibékülése.” A lap a feleségem kezébe jutott. A feleségem elolvasta, letette az asztalra és ezt mondta:

— Na?

(Talán valamivel többet mondott. Avagy ebben az egy szóban több volt, mint hogyha egy fél óráig beszélt volna.)

— Aztán csend lett. Egy fél óra múlva meglátogattam Pető Sándor és egyenesen eszel kezdé:

— Milyen szerencse, hogy nem lőtem le ezt a Sümegi Vilmost!

év!) s ezt azzal indokolja, hogy ezen egyszerű berendezésű s ekként olcsón épülő vasutakba befektetésre kerülő alacsonyabb építési és üzletberendezési tőkének megfelelő gyümölcsösztetésére és törlesztésére 70 év is elegendő!

Ma, amidőn még, mondhatni semmi tapasztalattal sem rendelkezünk a gazdasági vasutak terén, ezt így egyszerűen kimondani, kissé nagyon is imperatív jelleggel bír.

Bizonyos, hogy hazánk gazdasági fellendülésére a gazdasági vasutak létesülése és fejlődése legalább is oly fontossággal bír, mint a helyi érdekű vasutak létesülése; s nagyban elősegítene a gazdasági vasutak prosperitását, ha a hosszabb engedélyidő tartama alatti kényelmesebb törlesztés kötelezettsége mellett a kedvezőbb gyümölcsösztetés lehetősége is meg volna adva.

Kimondja továbbá a tervezet, hogy a gazdasági vasutak az átmeneti forgalomtól teljesen kizárva, vagyis, mint csakis szűken határolt helyi jelentőségű vasutak, átmeneti forgalmat nem közvetíthetnek!

Bár a porosz kis vasuti törvény is kizárja a kisvasutakat az átmeneti forgalom jogosultságából, mégis gondoskodik arról az eshetőségről, hogy bizonyos megszorítások mellett beállhat az átmeneti forgalom lebonyolításának a szükségesszerűsége éppen közérdekből a kis vasutaknál is.

A tervezet indokolásában egyszerűen azt mondja, hogy a szükségszerűség eseteire nem a gazdasági, hanem a helyi érdekű jelleg engedélyeztetnék.

S éppen ez volna a baj! Mert lehetne, sőt van is már oly vasutunk, mely jellegére nézve gazdasági vasut, s mégis földrajzi fekvésénél fogva alkalmas arra, hogy átmeneti forgalmat bonyolítson le, sőt egyenesen közérdekelles volna a vasutakat az átmeneti forgalom lehetőségéből kizárni.

Jobb volna tehát itt is a pontot fontolóra véve módot találni arra, hogy ott,

— Hogyan? Te leaktartad löni Sümegi Vilmost?

— Én igenis, le akartam löni neked, azaz hogy miattad, a te kedvedért, Sümegi Vilmost. Olyan ádáz ellenségek voltak, hogy éppen ma akartam venni egy revolvert, hogy lelőjsem. Milyen szerencse, hogy nem lőttem le, nem az ellenségedet, a jó barátodat érte volna a golyó.

— Aztán Pstő Sándor elment. Mások jöttek, azok is beszéltek, ők is elmentek. Mindenki kérdészködött, én mindenkinek feleltem valamit, de a legnagyobb belső igazság az maradt, hogy magam se tudtam és ma sem tudom, hogy miért békültem ki Sümegi Vilmostal. Mert...

— Mert?

— Mert amióta kibékültem Sümegi Vilmostal, azóta soha se látom Sümegi Vilmost, holott amig haragban voltam vele, mindig láttam, mindig találkoztunk, most sohasem találkoztunk...

(Erre megszólal egy malicziózus demokrata:

— És szeretett vezérünk még se tudja, hogy miért békült ki Sümegi Vilmostal? Ki ültől Kolosszális! Amig haragban voltak, mindíg találkoztak vele és a mióta kibékültek, sohasem találkoztak. Nagyszerű! Ez nem is dicsőítő. De mi ebből már tudjuk, hogy miért békült ki vele.)

Vázsonyi nem hallja a megjegyzést. Csak a kezére támaszva a fejét gondolkodik:

— Miért békültem ki Sümegi Vilmostal?

ahol a helyi viszonyok és a közérdek úgy kívánják a gazdasági vasutak, külön megszorítások mellett bár, de az átmeneti forgalom lebonyolítására is fel legyenek használhatók.

Egy egészséges gazdasági vasut hálózat hazánk egész gazdasági és ipari termelésének és kereskedelmi fejlődésének új irányt van hivatva szabni, s midőn a vasut létesülésének feltételeit és módozatait törvénnyel óhajtjuk szabályozni, a legmesszebbmenő kedvezményektől sem kell visszariadni, mert a kedvezmények sokszorosan megtérülnek hazánk gazdasági fellendülésében, melyet éppen a gazdasági vasuthálózat minél szélesebb körű fejlesztésével remélünk a legbiztosabban elérhetni.

Zerkovitz Rezső.

Az iskolafelügyelő fegyelmije.

Tudomásul vette az iskolaszék.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 5.

Magirtuk, hogy Arad város közigazgatási bizottsága július hó 25-én ülést tartott Károlyi Gyula gróf főispán elnöklésével. Kovács Vince, Arad város népoktatási iskolájának felügyelője ugyanis azzal a kérelemmel fordult a bizottsághoz, hogy egy néhány hét előtt megjelent rőpiratban foglalt vádakkal szemben adjon neki módot az igazolásra s rendelje el ellene a fegyelmi eljárást. A közigazgatási bizottság ülésén Varjassy Árpád királyi királyi tanfelügyelő adta elő Kovács kérvényének tartalmát s terjesztette elő határozati javaslatát. A tanfelügyelő a vádakról olyan természetűeknek tartja, amelynek alól tisztázni kell magát annak, aki olyan állást tölt be, mint az iskolafelügyelő. A közigazgatási bizottság Kovács Vince ellen, saját kérelmére, elrendelte a fegyelmi vizsgálatot, amelynek vezetésével Varjassy polgármestert bízták meg.

A népoktatási törvény értelmében a tanító ellen elrendelt fegyelmi ügyet az iskolaszék elé kell terjeszteni s az iskolaszék is véleményt mond.

Varjassy Lajos polgármester, mint az iskolaszék elnöke ma délután öt órára hívta össze a gyűlést, melynek csak az lévő tárgya, hogy Kovács Vince kérelmére megindított fegyelmi ügyben véleményt mondjon, néhány percig tartott. Az elnöklő polgármester, hivatkozva arra, hogy az iskolaszéki ülésnek rendes előadója érdekeit föl, maga terjesztette elő a következő határozati javaslatot:

„Hibár 1907. évi augusztus hó 29-én tartott ülésünkben Kovács Vince, polg. isk. tanítónak, aki feladatának mindenkor megfelelt és kötelességét hiven teljesítette, így tanítói működése ellen soha senki részéről panasz nem emeltetett, sőt ellenkezőleg, a feletlen hatóság képviselői mindannyian, úgy a tanítás körül, mint a társadalmi és közjótékonyági téren kifejtett lelkes és tevékeny munkásságáról csak elismerően nyilatkoznak — bizalmat szavaztunk és rokon szenvünket kifejeztük, nincs okunk, hogy Kovács Vince polg. iskolai tanító és helyettes iskolai felügyelő működésével szemben más álláspontot foglaljunk el — Kovács Vince által a „Legyen már világosság!” című rőpiratban emelt vádakkal kifolyólag önmaga ellen kért fegyelmi eljárásnak megindítását a magunk részéről is helyesnek tartjuk, annál is inkább, mert az ellene felhozott vádak egészben tanítói működésére vonatkoznak.“

Az iskolaszék egyhangulag fogadta el, helyeslés közben, a javaslatot s erről értesíti a közigazgatási bizottságot, mely most már a legközelebbi napokban megfogja hozni ítéletét.

A-plurális választói jog.

A félhivatalos vélemény.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 5.

A kétnapos minisztertanács egyik legfontosabb tárgya tudvalevőleg a választó-reform ügye. A tanácskozásról kiadott kommuniké mélységesen hallgat arról, hogy mit határozott a kabinet ebben a döntő fontosságú kérdésben. A különféle híresztelések között talán legtöbb figyelmet érdemel a függetlenségi párt hivatalos lapjának mai vezércikke, amelyben Burgyán Aladár függetlenségi párti országgyűlési képviselő többek közt ezeket írja:

„Ma már egészen bizonyos dolog, hogy az új választói jog plurális lesz, mert másként megoldani ezt a feladatot, hogy Magyarországon a magyarságnak jusson a vezető szerep, a vármegyékhelyi beosztásaszerint nem lehetett.

A pluralitás elvének a választói jogba való beillesztését már ma is ezek a passzimisták a jogegyenlőség elvének hóhérajával akarják feltüntetni.

Mint ha akár Magyarországon, akár az egész világon máshol, érvényesült volna valaha az az ideális jogegyenlőség, amelyre igen sokan lépten nyomon utalni szeretnek? Amíg a mostani világrend fennáll, amíg vagyoni és értelmiségi tekintetben oly óriási különbség fog lenni ember és ember között, amely különbséget évszázadok csiludatos kiegyenlítő törekvése sem fog tudni észrevehető mértékben kisebb tenni, mert ez az emberiség eddigi története szerint lehetetlen: addig a jogegyenlőség elve csak fikció marad, amelyet a gyakorlati életben megvalósítani lehetetlenség!

A vagyoni cenzus és a virilizmus intézménye csak sokkal távolabb esik a jogegyenlőség fogalmától, mint a pluralitás alapján megalkotandó új alkotmányjogi intézmény, amely végeredményében semmi egyebet nem céloz, mint azt, hogy az, aki állampolgári jogával élni akar, az birjon legalább annyi szellemi képességgel, hogy ennek a jogának horderejét fel fogja képes legyen, nehogy azt saját és nemzete érdeke ellen alkalmazza.

Ennek a célnak megfelel egyelőre az új választói jognak az a követelménye, hogy minden választó saját anyanyelvén írni, olvasni képes legyen, mert az ilyen választóról joggal lehet feltételezni, hogy választói jogával helyesen képes élni és megszűnik az a szegységteljes állapot, hogy a teljesen analfabéta választókat a legképtelenebb családok révén, mint a birkanyáját tereljük élelmes kortesek a választási urnák elé.

Az a választói jog, amely azt követeli, hogy a választó végezzen népiskolát, olyan általános, amelynél általánosabbat az államrend veszélyeztetése nélkül elképzelni sem lehetőséges. A magyarul írni, olvasni tudás az 1907. évi új népoktatási törvény következtében önként benn foglaltatik ebben a követelményben, mert hiszen a jövőre senki sem végezhet ebben az országban elemi iskolát anélkül, hogy magyarul írni, olvasni meg ne tanult volna, amiről az egész országban magyar nyelven kiállított népiskolai kötelező bizonyítványok kellőképpen fognak tanuskodni.

Ha tehát a választól jog, igen helyesen, az értelmiség, a szellemi képesség fokozata szerint fog életbe lépni, akármilyen szokatlannak tűnjék is föl első pillanatban, nem lehet jogosan kifogásolni, ha a jogrésszeltekénél különbséget fog tenni az új törvény, a minimális és maximális képesség között is. Ha a négy elemet végeztet, tehát ennek megfelelő képesség egy bizonyos adag jogot igényelhet, úgy szinte számtani arány szerint önként következik, hogy az érettségi vizsgát tett, vagy magasabb ipari, kereskedelmi, egyetemi képesség, ennek megfelelő nagyobb adag jogot igényelhet; különösen akkor, amikor ez a nyújtott nagyobb jog, csaknem kivétel nélkül, a szintistia magyar érzelmi elemek tulsúlyát van hivatva biztosítani.

Arétságrablómerénylet

Minden nyomozás eredménytelen.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 5.

A Vác és Nógrádverőce között elkövetett rablómerénylet tettesei még mindig nem kerültek meg, bár a Verőcén összpontosított öt csendőrszolgálat legénysége lankadatlan energiával keresi a merénylőket. Az eddig felkutatott nyomok egyáltalán nem vezetnek eredményre, jóllehet, Kalló Antal váci rendőrkapitány két nappal ezelőtt még feltétlenül bizalommal haladt azon az úton, amelyen a rablás elkövetésének napján indult el. Az eddigi sikertelenséget azonban nem lehet még kudarcnak tekinteni, mert a nyomozó hatóságok abban a reményben dolgoznak, hogy a helyszínen talált bűnjelöltek előbb utóbb árulói lesznek a rablóknak.

A megtámadott kocsi tudvalevőleg egyedül Tóth György kocsis maradt sértetlen. A nyomozás első napjaiban a gyanú rá is irányult, de a csendőrség nem tudott bűnössége mellett bizonyítékot találni. Ugyanigy jártak Vrbasica munkással, aki a vicinális építkezésnél munkafelügyelő volt. A kocsi több ízben kihallgatták, de a kihallgatások egyetlen pozitív eredménye csak annyi, hogy Tóth György eléggé pontosan le tudta írni a merénylők ruházatát. Az egyik rabló szürke ruhát viselt. A csendőrök, mint ma Verőcéről nekünk jelentik, most teljes erővel a szürkeruhás rabló után vették magukat. Kalló rendőrkapitány estére várja vissza a járőröket. Teljes sikert remél a mai nyomozástól, ami tekintettel az elmúlt napok eredménytelenségére, nem jelenti azt, hogy a rablók csakugyan kézrekerülnek. A nyomozó hatóságok az első pillanattól kezdve feltűnő optimizmussal kezeltek az ügyet s naponként bizonnyal remélték, hogy a tetteseket elfogják.

Míg a csendőrök a verőcei határt járják az alatt ambiciózus budapesti rendőrök, akiket az ezer koronás jutalom csábít, külvárosi kávéházakban keresik a rablókat. Ma két jelentés is érkezett a főkapitányságra arról, hogy a merénylők valószínűleg a fővárosban tartózkodnak. Az egyik jelentés szerint egy munkáskülsejű ember egy körüli üzletben járt, ahol feltűnt, hogy sok pénz volt nála. Egy másik rendőr azt jelentette, hogy a Baross utcában levő Kincsem kávéházban gyanusnak tűnt föl előtte egy vendég, akinél szintén sok volt a pénz. Más gyanus körülményt egyik rendőr sem tudott fölfedezni a kisselemi rablón.

A vasútépítési vállalat háromezer korona jutalmat tűzött ki a rablók kézrekerítésére. A merénylet miatt szombaton elmaradt fizetéseket ma teljesítették a vállalat munkásainak. A támadás színhelyén talált bűnjelöltek ma beállították a pesti vidéki ügyésszékhez. A nyomozás eddig nem vezetett eredményre.

Uj Törökország.

A kormány bukása.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 5.

A rekonstruált török kormány meg sem kezdte működését, máris azon a ponton áll, hogy beadja lemondását. A reformpárt ugyanis a miniszterek leg többjét nem tartja alkalmasnak a nagyfontosságú alkotmány-reformok megvalósítására és ezért eltávolításukat követeli. Az újabb események közül jelentőséggel bír az, hogy az új törökök működésük központját Szalonikiból a török fővárosba helyezik át, ahonnan nagyobb körütekintéssel és intenzivitással vezethetik az akciót.

Marseilleből táviratozzák: Az itt lakó törökök alattvalók török és francia zászlókkal és a török himnusz és a Marseillaise hangjait mellette a török konzulhoz vonultak, a török zászlót kitűzték és éljeneztek. A konzul örömeinek adott kifejezést a hazafiság ezen megnyilatkozása felett. Végül a szultánt éljeneztek.

Konstantinápolyból jelentik: A Funun Szerveti című újság a nagyvezérhez intézett nyílt levelet közöl, amely a szultán politikai bölcsességét kiemeli és a nagyvezér ellen az a vád, hogy a kritikus napokban semmit sem tett, sőt magát az alkotmányt a szultán biztatása és esküje ellenére megváltoztatta. A levél azzal a felhívással végződik, hogy a nagyvezér legyen résztvevő az ország iránt és lépjen vissza, hogy oly férfinak csinájon helyet, aki a helyzet követelményeinek megfelelően képes. Ugyanez a lap közli hogy Ül Islam Salk, a hattí humánum olvasása közben a 10. k. szakaszánál, amely a 27. k. cikkkel ellentétben áll, felhívta tanúkat a jelenlevőket arra, hogy a szultán jó szándékait iránt többé bizalommal nem viseltetik. A porta bizonyos tájékozott részéről ezt az értesítés, megcáfolják.

Újabb távirat jelent: Az utcák, különösen a porta környékén lassan lassan visszanyerik régi képüket. Ezzel szemben tegnap délután egy tisztekből álló csoport megjelent a nagyvezér hivatalában és ott a tett ígéretek teljesítését reklamálták. Tegnap délután különben egy másik incidens is történt, amely szerencsére az egyedüli, az alkotmányos mozgalmat. Három matróz részeg állapotban dühöngött az utcán és az alkotmányt gyalásta. Az utcán lévő több neg erre megtámadta a matrózokat, akik azonban négy embert megöltek. Erre a tisztek által vezetett tömeg megölte a három matrózt.

Konstantinápolyból táviratozzák: Az új török bizottság elégedetlensége a nagyvezérrel szemben a kormány tagjainak összeválogatása és az alkotmány életbe léptetésének elhalasztása miatt elérte tetőfokát. A nagyvezér mára összehívta a minisztereket, hogy tanácskozzanak az új-törökök követeléseiről. Ezek: a miniszterium radikális rekonstrukciójára és az alkotmány 27. szakaszának megtartására vonatkoznak, amely szerint a miniszterek kinevezése nem a szultánnak, hanem a nagyvezérnek hatáskörébe tartozik. Holnapra fontos eseményeket várnak.

Szalonikiból jelentik: Az új-törökök bizottságának vezetősége, amely ez idő szerint Szalonikiben van, székhelyét Konstantinápolyba szándékozik áttenni. A bizottság jelenleg tárgyalásokat folytat a kabinet újraszervezése dolgában. Az új-törökök vezére Hassán Riza ezredes, aki tegnap Konstantinápolyban volt,

ma tér vissza Szalonikibe, ahol nagy óvációval készülnek fogadni. Hassán ezredes három és fél esztendőig a német tüzérségnél szolgált és Törökországba visszatérése után a monastiri tüzér ezred-parancsnoka lett.

Mással fizetteti ki adósságait.

Megismételt család.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 5.

Egy turkevel ismert mulatóhely tulajdonosnője érdekes feljelentést adott be az aradi rendőrséghez. Egy aradi leány elhitette az asszonyt, hogy beáll az üzletébe, ha mintegy száz koronára rugó adósságait kifizeti. Az asszony eljött Aradra és kiigyeztette a leány tartozásait, de ez most hallani sem akar arról, hogy az örömtanya tulajdonosnőjét Turkevére kövesse.

A feljelentő Nagy Lubácsné, született Garai Sára egy turkevel nyilvános mulatóhely tulajdonosnője, aki egy Andrási Erzsébet nevű aradi leánytól több ízben levelet kapott, amelyben az asszony üzletébe ajánlkozik. Mintegy hét levelet írt neki, amelyekben feljelentette, hogy a legszerényebb feltételek mellett hajlandó Turkevére menni, mire Nagyné a múlt héten táviratot küldött hozzá Aradra, hogy jöjjen azonnal. A furfangos leány ekkor újból levelet írt az asszonynak és tudtára adta, hogy csak akkor utazhatik el, ha Nagyné érte jön és néhány koronányi adósságát előbb kifizeti.

A mulató tulajdonosnője a levél folytán Aradra jött és felkereste a leányt, aki hajlandóan is mutatkozott Nagyné üzletébe lépni, ha tartozásait kifizeti. El is vezette az asszonyt több üzletbe, amelyekben Nagyné a leány helyett kisebb nagyobb összegeket, együttevén mintegy száz koronát ki is fizetett.

Mikor Nagyné az összes tartozásokat kiigyeztette, kérte a leányt, hogy gyorsan csomagoljon és utazzanak mielőbb. A furfangos Andrási Erzsébet azonban nevetve mondotta Nagynénak, hogy köszöni amiért az adósságait kifizette, de esse-ágában nincs Turkevére menni.

A becsapott asszony nyomban a rendőrségre sietett és családja miatt feljelentést tett Andrási Erzsébet ellen. Nagyné Aradon nem ismerős és így a rendőrség nem is tudta megmondani, mely üzletekben fordult meg a leánynyal.

A rendőrség az ügyet áttesszi a járásbíró sághoz, amely bűnvádi eljárást fog indítani Andrási Erzsébet ellen. Érdekes, hogy Andrási Erzsébet állítólag már másodízben fizetette ki ilyen módon az adósságait. Az első eset tavaly történt, amikor egy másik vidéki mulató tulajdonosától csalt ki pénzt hasonló ürüggyel.

Wekerle a király előtt. Budapesti tudósítónk jelent: Wekerle Sándor miniszterelnök ma Bécsbe utazott és minden valószínűség szerint csütörtökön délelőtt jelenik meg a király előtt, hogy részletes jelentést tegyen a királynak a kariócai patriarkaválasztásról és egyben az uralkodó elé terjessze a minisztertanács döntését is.

A Bud. Tud. jelent: Wekerle Sándor dr. miniszterelnök ma reggel elutazott Ischlbe, ahová este érkezik meg. A miniszterelnököt holnap délelőtt ő felsége külön kihallgatáson fogja fogadni.

Kié a gyermek?

Akit megtagadott az anyja.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 5.

A nagyvárad rendőrségnek tegnap óta furcsa két vendége van. Két 16 éves siketnéma suhanc. Az egyik egy ottani napszámosnőnek a fia és az aradi siketnémaintézet szökevénye, de hogy a kettő közül melyik legyen az, nem tudják. Az anya mindkettőt megtagadta és azt állítja, hogy egyik sem az ő vére. És most a nagyvárad rendőrségnek van két siketnémája, két ágról szakadt fickó, akiknek során Kemény Ignác tb. alkapitány, a mentoruk és gyámoltójuk alaposan törőnget: mit csináljon velük, hova tegye őket és hogy kik is voltaképpen?

Megírtuk, hogy három évvel ezelőtt Bara Mária nagyvárad asszony Tivadar nevű, siketnéma fiát az aradi siketnéma intézetbe helyezte el. A fia egy év múlva megszökött az intézetből. Az eltűnt kis fiút a rendőrség útján körözötték és el is fogták 1907. decemberében Zalaegerszegen. És úgy sikerült, hogy az aradi siketnéma intézett igazgatósága a „Rendőri Közlöny”-ben rákadt az eltűnt Bara Tivadar arcképére és ráismert. Rögtön tudatta a zalaegerszegi hatóságot és kérte, hogy a fiút Nagyváradon lakó anyjához juttassák. Bara Mária az arcképen csakugyan megismerte fiát és örömmel várta megérkezését. A minap este aztán meg is érkezett egy zalaegerszegi rendőr kíséretében az eltűnt fiú, s amikor Baránéval szembesítették, nem ismertek egymásra. Az asszony kijelentette, hogy a fiú nem azonos eltűnt gyermekével s a siketnéma szintén értésére adta a rendőrségnek, hogy az asszonyt nem ismeri. A 16-17 évesnek látszó siketnéma azonban azt erősíti, hogy gyerekével Nagyváradon találkozott és a rendőrkaptány által tolmácsol kiadott Kányos János siketnéma nyomdász és Róth József ugyancsak siketnéma elpész útján kijelentette, hogy arra a házra is ráismer, ahol nevelkedett.

A múlt héten Abaujtorony megye egyik kis köz égében egy odaváló földműves talált rá egy másik siketnémára. Rájött, hogy a néma gyerek Bara Mária nagyvárad napszámosasszonyé és az ő szerelmi viszonyából származik. A földműves egyideig Nagyváradon lakott és itt vadhasaságra lépett Bara Máriával. Idővel hazatért a falujába és a fiát itthagyták az asszonynál. A gyermek, akit Bara Tótyornak hívtak, siketnémának született. Jóhosszat itt lakott az anyjánál. Egyszer aztán eltűnt a Hattyu u'cából, a szülői háztól. Most hogy a földműves hetedhétországban túl, Abaujtorony megyében megtalálta a gyermeket, a közérégi előjáróság révén értesítette a nagyvárad rendőrséget. A nagyvárad rendőrség elrendelte Bara Tótyornak hazatoloncoltatását.

Tegnapelőtt reggel érkezett meg a siketnéma fiú. A rendőrség felcsejtette Bara Máriát a fiú felismerése végett. Az asszony azonban határozottan kijelentette, hogy ez nem az ő fia, nem ismer rá. Különösen azzal érvelt, hogy az ő magzatja mindenkoron ki tudta mondani azt az egy szót: „Mama”. Most pedig egyáltalán nem tud beszélni a talált fiú. Néma gyermeknek anyja sem érti a szavát!

Kemény Ignác tb. alkapitány kivítette a két siketnémát Bara Mária hattyu u'cal lakására. Ott a házbeliek és a szomszédok nagy nehezen tétozva ráismertek az Abaujtoronból idetoloncolt fiúra: ez a Bara Mária gyermeke. Két három évig kószált, csavargott a környé-

ken, akkor ismerék, de azóta sokat változott. Talán mégis ez lesz, talán nem — határozottan senki sem állította. Bara Mária pedig határozottan tagadja, hogy neki lja-fia volna vala melyik.

A rendőrség a két siketnémát egyelőre gondjai alá vette és kivítette az olasz tolonchásba mind a kettőt. Elrendelték azonban tisztelettel hattyu u'cal lakos meghallgatását arra nézve, hogy melyik a Bara Mária fia?

Eltűnt a Maros.

Nagyszabású sikkasztások Aradon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 5.

Az Aradi Közlöny mai számában olvasható volt, hogy a Duna, eredetének közelében több mérföldnyi hosszúságban elbujdosott, helyesebben: eltűnt, mintha csak az árvek pénze lett volna — Aradmegyében. Könnyű megállapítani, hogy Aradon nemsokára hasonló híreket közölhetünk. Mi azonban, mint jól értesült lap, nem várhatjuk be azt az időt, mikor az ilyen nagyszabású sikkasztások bekövetkeznek. Akkor már az összes lapok megtudnák és így nem előzhetők meg őket, így hát kénytelenek vagyunk a jóslás nehéz mesteriségre vetemedni és a kolosszális sikkasztásokról, lopásokról a következő előzetes referatát közölni:

I.

Ma a Baross parkban cirkáló rendőr rendkívül szenzációs bűntényről tett jelentést Grün Nándor rendőrfőkapitánynak. A rendőr ugyanis halálsápadtan mondotta el, hogy ma reggel a Marosnak a temesvári hídától az újszegedi vashidig terjedő része egyszerűen eltűnt a rajta levő Neptun fürdővel együtt.

Grün Nándor főkapitány azonnal megindította a nyomozást, amelynek vezetésével Szabó Béla ambiciózus detektívet bízta meg, aki tudvalevőleg már sok sikeres letartóztatást rögzített. Az ambiciózus detektív pont délelőtt 9 órakor le is tartóztatta Brinés Ádám halásztól ellenőrt és okleveles zuhatagkalauzt akit erősen gyanúsítanak a Maros elsikkasztásával. A hal-ellenőr egyáltalán nem akart tudni a bűntényről és a sikkasztást mindenáron Bády József örvényellenőrré akarta tolni.

A rendőrség a legerélyesebben folytatja a nyomozást és azt hiszik, a legközelebbi jövőben szenzációs letartóztatások történnek. Az ügyet az bonyolítja legjobban, hogy a Marosnak elsikkasztott részét sehol se találják.

*

A késő éjjeli órákban jelenté tudósítónk:

Az elsikkasztott Marost a rendőrségnek sikerült megtalálni az Arad Hegyfaljai Bortermelők Szövetkezetének pincéjében.

II.

Szokatlan bűntény miatt indított ma nyomozást az aradi rendőrség az ujaradi csendőrséggel karöltve. Tudniillik a rendőrségnek tudomására jutott, hogy eddig még ismeretlen gonosztevők elcsalták az Arad - ujaradi új vashidat. A vizsgálat annyit már eddig is megállapított, hogy a tettesek a legnagyobb raffineriával követték el a lopást. Ugyanis először a Marost lopták el a híd lábai alól és ezután már könnyű volt nekik a vashidat elvinni.

A szorgos kutatásnak a késő esti órákban föltűnő eredménye lett. A titkos rendőrök ugyanis az ellopott hidat egy darabban megtalálták Hartman Samu ócska vaszereskedő raktárában. Hartman kijelentette, hogy ismeretlen tettesek az éjjel a raktárba csempészték a hidat. Erre a rendőrség áttette az ügy iratait a pénzügyőrséghez, amely a csempészet miatt fejéknél 40 koronára büntette — az ismeretlen tetteseket. Boyár.

Frank altábornagy üdvözlése.

Arad nem követi Debrecen példáját.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 5.

Az augusztusi közgyűlések egy olyan udvariassági aktust kell elvégeznie, amelyhez hasonló még nem foglalkoztatta a törvényhatósági bizottságot. Törvényeink, amelyek a polgári és katonai hatóságok érintkezését szükségessé teszik, sehol sem intézkednek az iránt vajjon egy-egy hadtest vezetésével megbízott parancsnok, milyen közjogi állást tölt be s így ez ideig nem vált sem szokássá, sem kötelesség nem tette természetessé, hogy a hadtestparancsnok hivatalba lépéséről értesítse azokat a polgári hatóságokat, melyekkel érintkeznie kell.

A temesvári VII. hadtestparancsnoka, Frank Liboriusz altábornagy, aki július hónap elején vette át a parancsnokságot a hadtest területén lévő törvényhatóságokhoz a következő átiratot intézte:

O cs. és kir. apostoli Felsége folyó évi június hó 17-én kelt legfelsőbb elhatározásával a 7. hadtest parancsnokává és temesvári parancsnokló tábornokká legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

Midőn van szerencsém erről a tekintetes törvényhatóságot értesíteni, kérem az eddigi hivatali szíves viszonyokat a hadtestparancsnoksághoz továbbra is ápolni és azt a szokott hivatali támogatásban részesíteni szíveskedjék.

Temesvár, 1908 évi július hó 9 én.

Frank Liboriusz altábornagy.

A törvényhatóságokhoz intézett eme figyelemességet eláruló átirat nem maradhat válasz nélkül s Aradváros tanácsa úgy határozott, hogy a tudomásvétele, úgy az adandó feleletet nem a maga hatáskörében intézi el, hanem a törvényhatósági bizottság közgyűlése elé terjeszti.

Mint értesülünk azzal a javaslattal terjeszti be, hogy üdvözlje a közgyűlés az új parancsnokot magas állásának elfoglalása alkalmából s biztosítsa őt, hogy a törvény szabta korlátokon belül megkívánható támogatást részére szívesen helyezi kilátásba s a polgári és katonai hatóságok közt eddig is élő szíves viszonyt továbbra is ápolja.

A hadtestparancsnok ugyanilyen szövegű átiratára, mint azt annak idején megírtuk, Debrecen városa nevében ennek tanácsa, illetve polgármestere válaszolt. A válasz általános feltűnést keltett, mert a tanács a támogatást feltételhez kötötte.

Értesítette Frank Liboriusz altábornagyot arról, hogy csak akkor számíthat a debreceni törvényhatóság részéről is kölcsönös jó viszony további ápolására, ha működése a hazafias kíváncságnak megfelelő lesz.

Az Aradi Közlöny tudósítója megkérdezte Varjassy Lajos polgármestertől, vajjon Arad város nem tartja-e szükségesnek a debreceni példa követését?

A polgármester kijelentette, hogy erre egyáltalán nem gondol. Csak felesleges szóbeszéd lenne a részünkről — úgy mond — mert nem is meri feltételezni a törvényhatósági bizottság egy tagjáról sem, hogy azt gondolná a város tanácsáról csak egy pillanatra is, hogy az olyan hatóságot is támogasson, aki a hazafias-

ság követelményeinek nem tesz eleget. Ezt hangsúlyozni sürgősen, mert a tisztviselő és a törvényhatóság működését csak a hazafias szellem töltheti el, s nem hihetjük, hogy minden hatóságot, mely ennek az országnak kebelében működik ne az vezetné működésében, hogy a haza érdekeinek szolgálata a legszentebb parancs.

„A kődobáló szellem.”

Megostromolt ház az Illés-utcában.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 5

Nemrégiben sokat írtak a lapok asokról a rejtélyes esztokról, melyeknek néhány budai, majd néhány nagyváradi ház volt a színhelye. Ezek a házak több napig valóságos ostrom alatt állottak. Ismeretlen tettesek rejtélyes módon kősaport adítottak a házakra, összetörve azok ablakait, sőt egyszer súlyosan megsértve azok lakóit is. A rendőrség úgy Budán, mint Nagyváradon erőiesen nyomozott a tettesek után, kiket a nép *kődobáló szellemek*nek nevezett el.

Hasonló eset történt ma Arad külvárosában is. Az Illés utca 28. sz. ház tulajdonosának, Molnár Albertnek felesége ma délután megjelent a rendőrségnél és ott elmondta, hogy a házukban kődobáló szellemek járnak. Tegnap délután négy órakor — mondta az asszony, — egyszerre csak néhány kavics és kisebb kődarab röpült az udvarba. Egy két kő eltalálta az udvarra néző ablakokat és betörte azokat. Ő ekkor ijedten ment ki az udvarra, de ott senkit sem talált. Vagy egy negyed óra múlva megismétlődött a dobálás. Ujból betört két ablak és a szobában két kődarabot talált. Ezután félóra időközökben ismétlődött a kődobás, szerencsére azonban a legtöbb kő csak a háztetőt vagy a ház falát érte.

A rendőrség az asszony a panaszára kiküldött három rendőrt az Illés utca 28. számú házba. A ház egy földszintes, az utcára két ablakra néző épület, mely elég mélyen benyúlik az udvarra. Az udvarban elől egy kis zárt folyosó van, aztán három ablak következik. Szemben ezekkel egy kisebb, néhány szobából álló udvari épület van.

A három rendőr ekkor vizsgálódni kezdett a házban és a környéken. A vizsgálat ideje alatt is *kétyszer megismétlődött* a kődobálás, de nem lehetett kitudni, honnan. A ház egy kisebb rozoga és egy nagyobb földszintes ház között van; az udvar egy szőlő és veteményeskertre néz. Magában a házban Molnár Albert lakik feleségével és öt kis gyermekével, továbbá néhány női lakóval. Molnár most már napok óta nincs otthon és férfi nélkül levő háziakat nagyon megfélemlítette a rejtélyes ostrom. Tegnap este tízig tartott ez a kődobálás és már ma reggel négy órakor folytatódott. Az asszonyok alig mernek az udvaron járni és sirva panaszkodnak szomszédaiknak és azoknak, akik a „szellemjárás” hírére a ház körül csoportosulnak. A szomszédok segítenek keresni a tettest, de sem nekik, sem a rendőröknek eddigelő nem sikerült a kővek dobálójára rákaphatni. Minden fél órában más felől esnek a kővek és a kavicsok, melyeket a megrémült háztasszony, mint bűnjelket egyik szobában gyűjtött össze. Megjegyzendő, hogy az udvarban levő ház úgy van építve, hogy attól igen bajos a folyosói ablakokhoz férni. Ez még rejtélyesebbé teszi az esetet, melyet a ház körül csoportosuló népség kísértetek munkájának tulajdozik. A rendőrség maga inkább valamelyik volt lakó fortélyos cselekedetének tartja és tovább nyomoz az ügyben.

ZEPPELIN LÉGHAJÓ-KATASZTRÓFÁJA.

Pusztító robbanás.

A léghajó megsemmisült.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 5.

Amit hosszú évek fáradságos munkája, határtalan türelem és kitartás épített, az emberi zsenialitás megalkotott, mindazt megsemmisítette a légi elemek játéka, egy hatalmas szélvihar. Zeppelin gróf, aki már azon a ponton állott, hogy mesterien konstruált léghajójával meghódítja és az emberiség közlekedésének szolgálatába hajtja a levegőt, megtörve áll a nagy szerencsétlenség láttára. Léghajóját, amely erős kötelekkel a földhöz volt erősítve, egy hirtelen támadt vihar a levegőbe emelte, majd nagy zuhanással a földhöz vágta, aminek következtében a motor tartálya felrobbant. Az exploziótól a gép tüzet fogott és rövid idő alatt a léghajó egész berendezésével együtt porrá égett.

Az egész világ megdöbbenéssel és őszinte részvétellel fogadja a súlyos csapást, amely a lángeszű feltalálót és a tudományterte. Zeppelint azonban, aki már számtalanszor adta tanujelét végtelen szívósságának és rendíthetetlen energiájának, ez a baleset sem fogja annyira lesújtani, hogy kísértelivel felhagyjon. Ismét előről fog kezdeni a nehéz munka, a léghajó építése, a bonyolult szerkezet összeállítása és talán nem sok idő fog eltelni, amikor Zeppelin újból felszállhat és szerencsésen megoldja az emberiség egyik legnagyobb problémáját: a léghajó kormányozhatóságát.

Mannheim felett.

Mainból jelentik: Amikor tegnap délután Mannheimban megérkezett a híre annak, hogy Zeppelin Niersteinban leszállt, óriási tömeg töltött át a közeli helységbe. Itt aztán megtudták, hogy a léghajó a Rajna másik partján, Oppenheimben hever. Persze mindenki át akart menni és órákig tartott, míg a több ezer főnyi tömeget csónakokon és dereglyéken a folyó tulsó partjára átszállították. Szemtanuk látták, hogy a léghajó, amikor leszállt, kissé előre hajolt, miközben a rudak elgörbültek és eltörttek. Azonban, úgy látszik, csak könnyű sérülések voltak. Zeppelin gróf egyik kísérője, akit kérdésekkel ostromoltak, kijelentette, hogy Zeppelint nem a motorban esett kár, vagy valamely más sérülés kényszerítette arra, hogy leszálljon. Zeppelin azonban a kínálkozó kedvező alkalmat fel akarta használni arra, hogy útközben kiköszön, megadta tehát a parancsot a leszállásra. Már előre elterjedt a hír, hogy Zeppelin le akar szállni, mert a léghajónak benzinre van szüksége. Utászokért küldtek, hogy a léghajó leszállásánál segítsenek.

Pár perccel később a léghajó, mintegy láthatatlan kezekről emelve felemelkedett és néhány perccel később eltűnt az éjsötétségében.

Tizenegy óra előtt tizenegy perccel a léghajó Mannheim felett lebegett és Biberlte felé haladt tovább. Pár perccel 11 óra után újból megjelent Mannheim felett.

Mannheimből táviratozzák: Már a kora reg-

geli órákban egész Mannheim talpon volt, mert elterjedt a híre, hogy Zeppelin diadalutjában Mannheim felett fog elrepülni. Csak kevés ember kapott helyet azon a két gőzösön, melyeket a város és a forgalmi egyet a Rajna áramba helyezett. A közönség legnagyobb része gyalog sietett a Rajna partjára. Mannheimban és Ludwigshafenben majdnem minden háztetőn emberek voltak. A feszültség óráról-órára nőtt. Végre 2 óra 20 perckor, a déli láthatáron megjelent a léghajó. A jármű eleinte látszólag nagyon lassan haladt, de amint közeledett, mind tisztábban lehetett látni, hogy milyen gyorsan röpül. Általános meglepetést keltett, amikor a léghajó hirtelen függőleges irányt vett és felfelé haladt, hogy aztán vízszintes irányban ismét a Rajna hidja felé röpüljön. Ekkor már hallatszott a motorok egyenletes surrogása, amint a léghajó bármiféle mellékzaj nélkül az országot irányában tovastiklik.

Megváltozott utirány.

Stuttgartból táviratozzák: Zeppelin gróf nem, mint gondolták, a Rajna völgyén tért vissza, hanem ma reggel 4 órakor a württembergi határon ment át és 7 óra 10 perckor reggel Ludwigsburg felett látták.

Zeppelin az utjáról.

Berlinből táviratozzák: A Berliner Zeitung am Mittag egy munkatársa tegnap este beszélgetést folytatott Zeppelin gróffal, aki utjáról a következőket mondotta:

Sokálg kénytelen voltam egy motorral haladni, mert a másik felmondotta a szolgálatot. Ezalatt léghajóm hatzás méterről, nyolcszáz méterre emelkedett és emiatt sok gázt vesztem. Ez a körülmény kényszerített a leszállásra. A motor hibáját kijavítjuk, a ballont néhány óra alatt újból megtöljük és akkor a léghajóval tovább repülünk.

A berlini lap tudósítója hozzátesszi, hogy azt a helyet, ahol a leszállás történt, óriási embertömeg fogta körül. A német császár három nővére, a görög trónörökös és a heszeni nagyhercegné autóbiliron a helyszínre érkeztek.

Stuttgartból jelentik: Zeppelin gróf néhány perccel 8 óra előtt motorhiba miatt Echterdingen mellett a sík mezőn leszállt. Valószínűleg este 6 órakor folytatni fogja útját, Friedrichshafenből a léghajó javítására munkásokat rendeltek, Stuttgartból pedig két század katonaság kiküldetését kérték Echterdingenbe.

A katasztrófa.

Echterdingenből táviratozzák: Az óriási vihar délután három órakor kiragadta Zeppelin léghajóját kötelekeiből, a levegőbe emelte, mire a léghajó a levegőben kigyuladt, felrobbant és teljesen megsemmisült. Emberéletben nem esett kár, de többen megsebesültek.

Újabb távirat szerint: Zeppelin léghajójának katasztrófáját az okozta, hogy hirtelen heves vihar támadt, amely az egyik csónakot a levegőbe emelte. Midőn a csó-

nak ismét a földre ért, a benne levő motortartály felrobbant és a léggömb tüzet fogott. Több katonát, akik a csónaknál dolgoztak, a csónak magával ragadott a levegőbe. A robbanásnál többen súlyosan megsebesültek. Zeppelin, akit a szerencsétlenség mélyen megrendített, automobilon szállították a városba. A léghajót a vihar a levegőbe emelte, ahol teljesen elégett.

Óváció és részvét.

A katasztrófa színhelyén óriási néptömeg verődött össze, amely egy adott jelre Zeppelin lakása elé vonult és ott zajosan tüntettek a gróf mellett. Addig éljeneztek és kiabáltak, míg Zeppelin megjelent az erkélyen. Egy ur a tömegből üdvözlő beszédet intézett hozzája, kifejezte továbbá a nép részvétét és buzdította, hogy ne csüggedjen a baleset miatt. Zeppelin meghatottan mondott köszönetet az óvációért és kijelentette, hogy nem veszti el bátorságát, sőt reméli, hogy nem sokára újból felszállhat.

Friedrichshafenből táviratozzák: A württembergi király a katasztrófa hírére nyomban megbizta adjutánsát, hogy tolmácsolja Zeppelinnek részvétét. A belügyi államtitkár fél millió márkát utalványozott ki Zeppelin grófnak a léghajózás terén szerzett érdemei elismerésül.

Kállay Jolán nadragja.

„Egy kicsi fehér folytonossági hiány.”

Béke a vásárhelyi színpadon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 5.

Nagy izgalmak és várakozások között megtörtént tegnap este Kállay Jolán aradi primadonna föllépése a hódmezővásárhelyi nyári színpadon. Ez nem volt közönséges föllépés. Ettől mindenki sokat remélt: pizsgést, botrányt, fütttyöt és hasonló színházi kellemességeket.

Hogy miért? A közönség még emlékszik arra, hogy Kállay Jolán Faludy Károlyval együtt juniusban egy rosszul sikerült kabaré előadás alkalmával nem éppen bizelgően nyilatkozott a vásárhelyi publikumról. Akkor bojkottról beszéltek, amit állítólag Hódmezővásárhelyen szerveztek az aradi társulat két tagja ellen. A bojkott azonban egyáltalán nem volt érezhető tegnap este, amikor Kállay a János vitéz-ben föllépett.

Ezről az előadástól ezt írja egy vásárhelyi lap:

„János vitéz” címszerepében állott a vásárhelyi közönség elé tegnap este Kállay Jolán, ki pár hónappal ezelőtt egy balul sikerült kabaré előadást tartott a színpadon s keveselven a négyszáz korona bevételt, azt mondta, hogy „felrugom ezt a közönséget.” Ezt az őt álló tüzet és hallották a hírlapi szövevény után Kállay bocsánatot kért a közönségtől, egyben a fenti rossz szavak használatát letagadta. Ily előzmények után a napokban azt rebesgették a városban, hogy Kállay Jolán ellen tüntetés és pizsgés készül. Örömmel jegyezzük fel, hogy a közönség méltóságához nem illő ezen visszatorlás a hétfői estéről elmaradt, sőt Kállay Jolánnak ha nem is sugó tapsviharban, de tapsokban volt része, amit szép énekével meg is érdemelt. Egyébként hiányzott játéka-

ból az az érzelmi mélység, melynek közvetlensége és ereje nélkül a „János vitéz” címszerepe minden ügyesség mellett is csak fél alakítás. Megjegyzendő, hogy társai figyelmeztetheték volna a huszárnadrágja hátulján fehérítő folytonossági hiányra, ami azonban nem zárta ki azt, hogy szerepének több részét kedvességgel adta. Azt a tanácsot pedig, megjegyezhet magának Kállay Jolán, hogy a vásárhelyi közönség nem bosszúálló s könnyen kész a feledésre, de erre fokozottan érzékenységre kell tenni magát annak, ki hibázott és elhírtelenkedve sértett.

Párvy püspök zsarolói.

Kovács Klotild megőrült.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 5.

Hat hónapja már annak, hogy Párvy szepesi püspök panaszára, a rendőrség letartóztatta Kovács Klotild papgordaasszonyt és két bűntársát. A véd szerint a három asszony az a fenyegetéssel akarta megzsarolni a püspököt, hogyha Kovács Klotildnak nem rendeli kártérítési igényét, úgy kompromitáló pört indatának ellene. Kovács Klotild igénye abból állott, hogy egy felvidéki lelkésznek egy évtizeden át papgordaasszonya volt. A feltes egyházi hatóság azonban rájött arra, hogy az asszony nemcsak gazdaasszony, de félig-meddig felesége is volt a vidéki papnak. Ebből azután fégyelmi vizsgálat indult meg s az asszonyt ki dobták a parókiaőről. Ezért azután Párvy püspöktől harmincezer korona kártérítést követelt, amit az megtagadott.

Hogy a püspöktől — akinek pedig az egész ügyben csak fégyelmi szerepe volt, fizetésre kényszerítése — fenyegetését tényleg bevállalta.

Pört indított egy jó ismerőse Hegedűs Sarolta által — a püspök ellen. A keresetlevélben elmondották, hogy a püspök egy alkalommal leoldotta Hegedűs Sarolta nyakláncát s azt mondta neki, csak akkor adja vissza neki, ha egyedül jön el érte.

A leány, állítólag megbotránkozott ezen az ajánlaton s most arra kérte a bíróságot, kötelezze a püspököt, az ékszernek légyon nélkül való visszaadására.

A pörben Kovács Klotild, Dán Anna és Bodor Gézáné eskü alatt, a püspök ellen vallottak. Később azonban kiderült, hogy vallo-másuk hamis, mert Kovács Klotildon kívül soha egyik tanu sem látta még a püspököt. A vizsgálat során Dán Anna tanu ezt be is ismerte.

Az ügyesség a múlt hetekben adta be zsarolás és hamis tanulás címén a vádiratot a vádlottak ellen. Fényes Samu dr. védő, nem adott be kifogásokat a vádirat ellen, mert ki akarta sürgetni a főtárgyalást. Ez azonban, mint fővárosi tudósítónk jelenti, nehezen lesz megtartható. A még egyedül fogva levő Kovács Klotild a fogházban súlyosan megbetegedett. Nemcsak testileg, de lelkileg is. Gyakran olyan dühöngés fogja el, hogy alig lehet megfékezni, máskor pedig órákig sem hallatja szavát. A fogházorvos, most egy beadványban értesítette a törvényszéket erről az esetről. Fényes Samu dr. védő pedig, nehogy védenesse a fogházban haljon meg, szabadlábra helyezése érdekében, szintén kérelemmel járult a bírósághoz.

„És a fiatal gróf hegyezni kezdte

füleit.”

Amelyből patakokban folyt a vér

*

Egy fővárosi artistát súlyos szerencsétlenség érte tulbuzgósága következtében.

A Jardin de Paris nevű legdivatosabb pesti mulatóhelyen ma este különös baleset történt egy fiatal színésszel, aki esténként a magyar kabaréban játszik. Ezen a színpadon többek között egy kismókát adnak elő, a melynek a címe: *A regény*.

A kis komédiának három szereplője van: Somlai Artur, aki felolvassa Beniczkynek egyik regényének részletét. Azután Ferenczy Károly, aki a regényben szereplő öreg úrsorást személyesíti és Bárszony István, aki ugyancsak az egyik regényalakot, egy fiatal gróftól szólaltat meg.

A moka tárgya az, hogy a felolvasásban elhangzó összes frázisokat eljátszák a szereplők. Így például, ahol a felolvasó azt mondja: a gróf revolvvert szegez homlokának — ott a szereplő színész szöggel és kalapáccsal igyekszik a revolvert a homlokához erősíteni. Később ezt a frázist kellett szemléltetnie tenni: „A fiatal gróf az uszorszávaival élénken hegyezte a füleit.” Bárszony István ekkor elővette a zsebkését és olyan hiven engedelmeskedett az instrukciónak, hogy csakugyan — alaposan belevdgott a saját fülebe. A vér egyszerre előtört a színész arcát és a mókát abba kellett hagynia.

A megsérült színésznek a mulatóhely orvosa nyújtotta az első segélyt, aki a mentő szekrényhez vitte a veszedelmes frázis áldozatát és bekötözte a sebet.

Bárszonyt mintán jól kihegyezte a fülét és így pompásan megfelelt hivatásának a kórházba szállították.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* A nőcsábító cigányprimás. Világszenzáció volt annak idején Rigó Jancsi szerelmi regénye, mikor: a milliomos Csúmay herceg a füstösképű cigányprimásért odahagyta a hercegi házat és megbabonásozott követte választóját. Ward Klára iskolát csinált, az ő nyomába azóta nagyon sokan léptek és ma már legfeljebb az menne eszeményes számba, ha valamelyik királynét szöktetné meg egy cigányprimás. Az Uránia színház műsorán most egy ilyen, az élet után készült mozgókép szerepel. Csodás varázsa van a füstös kávéház primásának hegedűjében. Mintha édes szerelmes szavakat sültogna a hegedű négy húrja. Szerelmemtasan hallgatja egy asszony a bűvös hangokat. Már rabja a barna fiúnak, a kiért otthagyja férjét, 4 gyermekét, hogy a szenvedély parancsszáva kövesse választóját. A szerelemnek hamar vége van, a mámor perceit a keserves megbánás szomorú napjai váltják fel és az eltasztott szerelem újból visszatér a családi tűzhelyhez, melyben a gyermekek könyörgésére vissza fogadja a férj. Egy darab élet ez a kép, mely reális tárgyával a valóságot varázsolja elénk.

* Párisi estély az Urániában. A legnehezebb feladatok közé tartozik igazán finom tárgyú pikantériákkal szórakoztatni a közönséget. Páratlan leleményesség, nagy izlés szükséges ahhoz, hogy a pikantéria ne váljon drasztikumá és igazán gyönyörködtessen. Az Uránia-színháznak hosszadalmas válogatás után sikerült pompás pikáns műsort összeállítani, melyet pénteken este mutat be a publikumnak.

Aradi impressziók.

Írta: Pundit Charangit Rai
az „Aradi Közlöny“ részére.

Érdekes vendég idözik Aradon. Pundit Charangit Rai hindu ügyvéd. Rai ur, miután az ügyvédi diplomát Londonban megszerezte, európai körutra indult tanulmányainak bővítésére. Szombaton este érkezett Aradra, hol Lézei Béla barátjánál szállott meg. Rai a hinduknak első u. n. brahmin (papi) osztályából származik. Ügyvédi irodáját *Sialkot* nevű városban fogja megnyitni, mely három napl járásra van India fővárosától Bombaytól. Rai ur szíves volt aradi benyomásait lapunkkal közölni, különösen a magyar kedélyességet és őszinteséget dicséri, mely fajunknak régi sajátja. Rai ur megígérte, hogy bővebb cikkben fog referálni ósregi vallásokról és hazai szokásokról. A fiatal hindu ügyvéd edesatyja India legkiválóbb büntető-jogásza.

Szombat este érkeztem Budapestről Aradra, igen kíváncsian barátom otthonára. Az állomás hasonlít a többi utbaesőkre, de kilépve rögtön feltűnt egy „motor-bus“, mely a nagy Londonra emlékeztet. A motorok meggyőződtek arról a tényről, hogy Arad lépést tart az idővel. Őszintén megvallva nem számítottam arra, hogy itt itt meg fogom találni a Londonban oly gyakori autobuszt, melyek veszedelmes gyorsaságukkal félelmesek a gyalogjárókra, de annál kellemesebbek a bennülőkre.

Az utazás fáradalmait megakadályoztak abban, hogy megérkezésem napján körül nézzek a városban, de annál korábban fogtam bezzá a következő napon. Korán reggel az ablakba ültem, kinézve a Karolina-utca. Már régen nem részesültem azon élvezetben, hogy az ablakból figyelhettem a járó-kelőket, miután ez Londonban mihamar azoknak kritikájával, sőt gunyjával találkozna. Itt, a kelethez már hasonlóbb országban vagyok, hol mindenki azt teheti, mi neki jól esik.

Az első ember, kit láttam, egy magas, sovány férfi volt, fekete gömbölyű, de szíros kalapban, fehér inget és lábravalót viselt, lábait pedig vastagon porral voltak ellepve. Egy pillanatra tévedtem azt hittem, hogy az indiai határon vagyok s egyikét látom azon barna, erős férfiaknak, kik annyi gondot okoznak az angol kormánynak. Milyen illuzió! ... Az utcában járó ember egy román volt, aki bizonyára semmi vérrokonságban sincs az indiai határ lakókkal.

Több paraszt-leányon láttam oly öltözkéket, mely már a londoni magyar kiállításon feltűnt gazdag színeivel. A vasárnapi sok szoknyás, tarka kendős leányok ismét a messze keletre emlékeztettek. Örökig el tudnék ülni a kávéházban, ezeket a sokszínű, kedves arcu, magyar leányokat nézegetve.

Már Bécsből Pestig utazva észrevettem a magyarok meleg, kedélyes és őszinte beszédmodorát ... Mennyire különböznek a hideg, nyugodt, morozus brittektől! ... Ha több magyar beszél együtt, szinte leolvashatom arukról a jó szívet és őszinteséget ... Milyen kár, hogy nem beszélnek nyelvükön! ...

A közönség itt úgy látszik nagyon szereti a kávéházakat, miután ezekben a nap bármely szakában találni vendégeket. Érdekes látvány, mikor a barátok itt jönnek össze, hogy a kávéjuk mellett megbeszéljék a napi eseményeket.

De az élvezetek mellett a munkáról sem feledkeznek meg! ... A vagon-, a Neuman- és a Benoid gyár élénken tanuskodnak Arad hatalmas iparáról. A város szépségéről is gondoskodva van, gyönyörű épületekkel, két parkkal a tennisz hódolásra szánt ligetben.

A városban való körülkocsikázás érdekes

látványt nyújt, különböző nemzetiségűekkel találkozunk, kik bizonyára együttesen, vállaltva dolgoznak szeretett városuk fejlődésén és további virágzásán ...

Gyanusítás elől a halálba.

Egy fiatal leány öngyilkossága.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Arad, augusztus 5.

Megírjuk, hogy Székesfehérvárott a déli vasut mentén, közel a 157-es számú őrházhoz egy feketeruhás fiatal hölgy holttestére bukkantak. A töltéshez, ahol a holttest feküdt, nincs átjáró és így több, mint valószínű, hogy a szerencsétlen nő önként ment a halálba.

A hullát, amelyet szombaton este fél találta meg, az ottani Szent György kórház halotttásházába vitték. A székesfehérvári rendőrkapitányság széleskörű nyomozást indított meg és a halott személyleírását körlevélben tudatta az ország minden közbiztonsági hatóságával.

A halott most már agnoszkálva van s a szerencsétlen leány sorsáról a következőket jelent tudósítónk:

A múlt hét csütörtökjén Kiri Ferencné, egy szabó felesége, aki a Józsefkörut 25. számú házában lakik, a rendőrségen Lévy kapitánynál bejelentette, hogy első férjétől való legidősebb leánya, Csuri Etel nyomtalanul eltűnt. Szerdán délelőtt még ott volt alkalmazás helyén, a „Salvárvány“ című vegytisztító intézet Ráday-utca 14. sz. fiókjában. Jólaően elfogyasztotta az ebédet, amit neki Sándor öcsöcsé hozott hazukról. Aztán meghagyta a kisfiúnak, hogy maradjon ott az üzletben; egy kis dolga akadt, elmegy, azután visszajön meglát. Azóta a leánynak nyomaveszett.

A kapitány az eltűntek lajstromába vezette be a leány nevét és az asszony által adott személyleírást. Fekete kalap, fekete ruha, a nyakán egy ezüstlánc, rajta függőkének egy népszerű színész képe. Az egyik ujján aranygyűrűt viselt, amely egy „E“ betűbe sodródott.

Lévy rendőrkapitány tegnap megához hívatta Kiri Ferencné és rábeszélte, hogy utazson Székesfehérvárra, talán ott találja eltűnt leányát. Az asszony azonnal vasutra ült és jelentkezett a székesfehérvári kapitányságon. Amikor az asszony a függőt megpillantotta, azonnal tisztába volt vele, hogy Ida leányával szerencsétlenség történt.

Szívetéppő jelenet volt, amikor Kiri né megpillantotta a halotttásházban, ahova agnoszkálás céljából hívták, — leánya megcsónkított holttestét.

Az asszony nekiesett a tetemnek és átkulcsolva azt, félőrlőten kiáltotta:

— Etelkám, édes egyetlen gyermekem, hárte is lithagytad anyádat!

Az asszonynak ugyanis csak hetekkel azelőtt halt meg egy 15 éves leánya tüdővészben. Ezért járt a 17 éves öngyilkos Etel is gyászruhában.

A halottat tegnap este a kórházból eltemették.

Hogy mi vitte Csuri Etelkát az öngyilkossághoz, az egyelőre a titokzatosság fátyola fedi. A leány igen szorgalmas volt, mindössze egy esztendője, hogy a fővárosban laktak. Szegedről jöttek föl, ahol vegytisztító műhelyük volt. Amikor feljöttek Budapestre, a leány képeslapok rajzolásával is kereste a kenyerét. Néhány hónapja azonban a Forgách dr. féle „Salvárvány“ vegytisztító intézetben kapott állást. A leány, amióta ott az állást

elfoglalta, majdnem naponta panaszkodott főnöke kemény bánásmódja fölött és igen gyakran említette, hogy bizony már régen otthagytá volna a helyét, ha nem kellene a családnak a kis kereset. Nemrégiben a főnöke azszal gyanúsította meg, hogy a pénztárból 8 koronát vett magához. A kis leányt a gyanu módifoltott elkeserítette, otthon egy szót sem szolt, hanem a házában levő Blal Lípót feleségétől kért kölcsön hat koronát és hozzatette a maga zseb-pénzét, csak hogy a hiányt kiegészítse. Azóta még egyszer volt valami hiány, akkor Forgách dr. a rendőrséget emlegette. A leány társandje előtt keserűen panaszkodott a folytonos gyanúsítások miatt és niacs kizárva, hogy előlöt való kétségbeesésében hagyta el a boltot.

A rendőrség nyomoz, hogy a leány a szerdától szombatiig tartó időt hol töltötte és vajjon nem lappang-e büntény az eset mögött.

Hova tűnt el

Felhő Rózi?

Ha a primadonna művelődni akar.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 5.

Ha valakinek egyszer eszébe jutna az ellenszenves emberek statisztikáját összeállítani, úgy bizonyára a végrehajtók után a bírósági kézbesítőknek jutna a legnagyobb szám. Ők tudatillik azokat a kellemetlen hivatalos papirokat, hivatalos nyelven: „sommás végzéseket“ és idéző végzéseket kézbesítik. No de azt hisszük, felesleges őket bővebben ismertetni, hisz a mai pénzszük világban alig van valaki, aki ezeket személyesen ne ismerné.

A szegény ellenszenves embereket most egy jelentős tesszi aktuális. Egy szegedi kézbesítő visszamutatott a bíróságnak egy idéző végzést, mely szerint *Felhő Rózi* az aradiak volt kedvence, szegedi színház primadonnája ismeretlen helyen tartózkodik.

Felhő Rózi ugyanis feljelentett egy *Egervári Jakab* nevű könyvtárgyőzőt, mert a rendőrséget meghamisította és sokkal több könyvet küldetett a primadonnának, mint a mennyit rendelt. Felhő Rózi ugyanis megakarta mutatni a világnak, hogy nemcsak automobillal illik egy modern primadonnának, hanem művelődni is. Így legalább alaposan rászolgál a *kulturdáma* névre, mint ahogyan a primadonnákat nevezni szokták. Hozatott is erre a célra néhány könyvet, de hát az u'azó úgy látszik nem tartotta elegendőnek a rendelt könyveket Felhő Rózi kiművelésére; önként hoz: ájegyzett tehát még egynehány könyvet. A cég természetesen elküldte a nagyobb rendelést.

A kulturdáma, pardon Felhő Rózi megcsalta a nagyobb adag műveltség közvetítő könyveket és feljelentette az ügyőzőt okirat hamisításért. Ma lett volna ebben az ügyben a tárgyalás a szegedi büntetőbíróvárszék előtt. A tárgyalást azonban el kellett halasztani, mert Felhő Rózi ismeretlen helyen tartózkodik.

Természetesen most sok szó esik erről az ügyről, de legfőképpen a primadonna eltűnése ad sok kombinációra okot. Szeged nyári problémái között mindenesetre ez a legérdekesebb. És a színház mindenreidő habltűei ajakán most egyaránt ott lebeg a szomorú kérdés:

— Hova tűnt el Felhő Rózi?

A Baumann-költészet.

*
Baumann Károly a mióta
egy aradi fütyű verses versét a
műsorába vette, mindennap öt-
hat megzenésített verset kap,
hogy azokat is énekelje el.

Nem sirok én büszke multon
S arról sincs ajkamon panasz:
Ki tegnap sejmét mért a pulton,
Ma már dalekat mér ki az,
Nem, — nem ütődöm meg ezen se
És méregbe az se vadit:
Az önképzőkör dekadense
Miként blamirozza Adyt.
De mit a lant-íjak művelnek
Ma, — az már poplita ipar,
Egy vágygyal soha be nem telnek
És valamennyi ezt akar:
Rimet raknak, rimet gyurnak,
Egy kuplét a Baumann urnak,
Melybe benn van Mór, vagy Móni,
Parancsoljon eldanóni!

Mit vétettek az urleányok
S a szép Nagyságos mit vajjon?
Egy viseit dalt se szór utánok
A kinek ez a dolga vón?
S a hol merészen írni mernek,
Ott is új tárgyat néz a lant,
Nem zengik már meg a modernnek
A tiprott-sarku bűn alanyt.
Se erkölcsös, se könnyűvérű,
Költőt egyetlen né se kap;
Mind árva, mint télen a szőrű,
Mert ez az új irány manap:
Rimet raknak, rimet gyurnak
Egy kuplét a Baumann urnak,
Melybe benn van Mór, vagy Móni,
Parancsoljon eldanóni!

És tudja mind a strófagyáros
A mintát, mely szerint halad,
A millió: a Lipótváros
A hős: egy ujuemes alak.
A nyelve: a kávéház zsargon
S bár eszprigazdag, annyi szent,
Csupán a pesti utcáson
Találják ki, hogy mit jelent.
És zengik ötszázféleképen
Az udvari tanácsadót,
Ki büzől 60 H. P. gépen
S az orrán át fújja a szót.
Ez tetszik a népnek, zsurnak
Egy kuplét a Baumann urnak,
Melybe van Cecil meg Móni,
Parancsoljon eldanóni!

De Baumann Károly utóvégre
Nem a felelős a miatt,
A puritán, tisztes vidékre
Hogy ez a zsáner átragadt.
— Ne bukjatok, fiúk, így rája;
A légy mástól hull ide lent,
És nem a Lipótváros tája,
Mely nektek Olimpust jelent.
Maradjatok meg a szereimen
S szüllessen új s új vers-nyaláb,
Ha egy kicsit közölhetetlen,
De — szívből való legalább!
Akik rimet raknak, gyurnak
Ne irjanak Baumann urnak
Benn lehet Cecil, vagy Móni
Ugy se gyózi eldanóni!

Fröccs.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Zászlóavatás A világi Ipartestület
báró Bohus Zsigmondné sz. Vátsárhelyi Julla
úrnő zászlóanya védnöksége alatt 1908. évi
augusztus hó 20-án tartja zászlóavatási ünne-

pályát. Az ünnepség sorrendje: Augusztus hó
20-án reggel 4 órakor riadó. Reggel 8 órakor
gyülekezés a városházán és annak tanácsster-
mében, 1/9 órakor diszgyűlés. 8 óra 45 perc-
kor indulás a templomba. Reggel 9 órakor
ünnepl. nagymise a róm. kat. plébánia-tem-
plomban. Míse után kivonulás a templomból a
plactéren felállított díszsátorba. „Hymnus.”
Énekl. a „Polgári Dalkör.” Ünnepl. beszéd.
Mondja Teffert Ferenc plébános; ennek végez-
tével a zászló ünnepélyes megáldása. Zászló-
szeggek beverése egy, még külön megállapí-
tandó sorrendben. A megáldott zászló az ipar-
testületi elnököknek átadatik. „Szózat.” Énekl. a
„Polgári Dalkör.” Délután 4—7 óráig a dísz-
sátor előtti térsébe. Este 8 órakor a „Mátyás
Király”-hoz címzett vendéglőben az Ipartestület
javára sátrkör táncmulatság.

Eltűnt a szubrett és vele a koloratura.

Első szarvasi kabaré.

Hol vannak a Joachim nővérek?

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 5.

Különös panasz érkezett tegnap, —
mint szegedi tudósítónk jelenti — a sze-
gedi rendőrséghez. Szomorú tanulságul
szolgálhat azoknak a leányoknak, akik
magukban kiváló művészi hajlandóságokat
vélt, az eszközökben nem válogatnak,
hogy képzelet tehetségüket érvényesítsék.

Két szegedi leány, Joachim Gizella és
Joachim Jolán, Joachim Ferenc ismert nevű
szegedi festő nővérei erős hajlandóságot érez-
tek a színpálya iránt. Egyikük, Joachim Jo-
lán olthatatlan művészi ambíciójától sarkalva
a mult szezonban Makó Lajos színtársulatához
szereződött kardalosnőnek. Természetesen nem
címszerepeket osztottak ki a színpadon még
tétovázva járó fiatal leánynak, ami ambí-
cióját szörnyen bántotta. Egy csapásra szere-
tett volna legalább is Felhő Rózsi szerepkö-
rébe jutni s mivel ez nem sikerült, nagyon el-
keseredett.

— Majd találom én még direktort, aki
tehetségemet méltányolja, mondta — kartárs-
nőinek.

Jóslata hamarabb bevált, mint remélte.
Igaz, hogy nem közelinhezli direktor szerző-
dött. Egyelőre csak a lengeruhás kabaré-missa
fogadja szolgálatába. Jullus hónap közepe tá-
ján sürgőnyi kapott:

Joachaim Jolán művésznoének
Szeged.

Első szarvasi kabarészín-
hazamhoz szubrettnek szerződ-
tettem, Joejoen roegtoen s hoz-
zon magaval Szegedre el kolo-
raturt.

Erckoevy igazgató.

A váratlan meghívás nagy örömet oko-
zott a kis családban, csak Jolán huga, Gizella
szomorodott el. O is titokban művészi hajlan-
dóságokat táplált s most irigységet nővére sze-
rencsét. Joachim Jolán hamarosan észre-
vette, mi bántja hugát s hamarosan megvi-
gasztalta.

— Téged viszlek magammal koloraturnak.
A két leány rögtön utrakelt, de előbb any-
juknak megígérték, hogy sikereikről — amit
biztosra vettek — napról-napra tudósítják. De
azóta sem levél nem érkezett tőlük, sem hír-
ket nem hallották az itthonvalók.

A napokban Joachim Ferenc festőművész
egyik barátja, Szántó Vilmos nagylányai festő-

növendék Szarvason időzött. E ment a kaba-
réba is, amely egy rozszant csárda piszkos ud-
varán tanyázott. A publikum napzsámosokból,
közkatonaiból állt, akik durván bizalmaskod-
tak a társulat nőtagjaival. A művésznövendék
a tagok sorában meglepődve ismert rá a
Joachim leányokra. Megszólította őket, mire
azok sirva fakadtak s sokogva beszéltek el,
mily rettenetes sorsuk van nekik az „első szar-
vasi kabarészínháza”-ban. Gissit nem kapnak,
ruhájuk lerongyolódott s moslékmál is rosszabb
ételért járszatja őket a direktor. Könnyöztek a
festőnek, hogy utazzon rögtön Szegedre s kérje
meg anyjukat, hogy táviratilag küldjön nekik
utiköltséget, mert haza akarnak jönni.

Szántó Vilmos másnap Szegedre utazott
Joachim Ferencnével, a leányok anyjával kö-
zölte az üzenetet. Joachimné, aki már aggó-
dott leányai során, táviratilag utiköltséget küld-
dött nekik. Pár nap eltelt, de se a leányai
nem érkeztek meg, sem levél nem jött tőlük.

Joachimné rosszat sejtve, sürgönyözött a
szarvasi rendőrségre, ahonnan a következő vá-
laszt nyerte:

A tarsulat s avval egyuett
az oen leanyai is Szarvasról
Felegyházara mentek.

Rendoerség.

A megrémült anya most már a félegyhá-
zai rendőrségre sürgönyözött, de vissza azt fe-
lelték, hogy a kabarétársulat Halason mű-
ködik. A halasi rendőrség pedig azt távira-
tosta, hogy a társulatnak nyoma vesszett.

Joachimné kétségbeesve jelentkezett a
rendőrségen és leányai hazaszállítását kérte. A
rendőrség most a belügyminiszter útján köröz-
tetli a rejtélyes kabarétársulatot.

HIREK.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése
szerint e hó 6-án az időjárás: Melegebb, elvélve
csapadék, zivatarok.

— Kossuth Ferenc Pöstyénben. Pös-
tyénből jelentik: Kossuth Ferenc kereske-
delemügyi miniszter ma délelőtt tizenegy
órákor ideérkezett. A feldiszipített állomá-
son a minisztert nagy közönség várta. A
pöstyéni szolgabíró beszédben üdvözölte
Kossuthot, aki azután kocsiába ült és la-
kására hajtatott.

— A külügyminiszter Ischlben. Bécsből je-
lentik: Aehrenthal báró külügyminiszter e hó
11-én Bécsből Ischlbe utazik és az angol ki-
rály látogatása alatt Ischlben marad.

— Királygyakorlatok a Dunántúl. Budapesti
tudósítónk jelenti: Hivatalos értesítés szerint
az idel hadgyakorlatok, amelyeken Magyaror-
szágról a budapesti 4. és a pozsonyi 5. hadtest
vesznek részt, szeptember 16, 17. és 18-án a
Dunántúl fognak tartani a király jelenlétében.
A király főhadiszállását Veszprémben fogják
berendezni, ahova a felség már szeptember tí-
zenegyedikén megérkezik. A 19. gyalogezred,
amelyet Ferenc Ferdinánd trónörökös fog ve-
zetni, már augusztus huszonegyedikén indul Ma-
gyarországba.

— Új állatorvosi állás szervezése. Több iz-
ben megemlékeztünk arról, hogy a földműve-
lésügyi miniszternek a huszárszolgálat reformja
tárgyában kiadott rendelete a vágóhídi igaz-
gató leendőit megsokszorozította. A vágóhídi
igazgató és rendőrfőkapitány most előterjesz-
tést tettek a tanácsnak egy második városi
állatorvosi állás szervezése iránt. Az állator-
vosnak kétszer korona fizetése, négyszáz ko-
rona lakbérére lenne s a vágóhídi igazgató
mellé lesz rendelve. A tanács az augusztusi

kögyűlés elé nyújtotta be pártolólág az említett előterjesztéseket.

— **Katonai botrány egy tüzesetnél.** Miskolcra jelentik: Ma a városban nagy tűz ütött ki, amelyhez a tűzoltóságon kívül a katonai őrség is kivonult. Az oltási munkálat közben a katonai csapat parancsnoka *Vacsek* tiszthelyettes és *Szombathy* János tűzoltóparancsnok között heves szóváltás támadt. A tiszthelyettes kardot rántott és fenyegetőleg fordult Szombathy felé. Csak a jelenlévő rendőrtisztviselő közbelépése akadályozta meg a vérengzést. Az esetről nyomban jelentést tettek a katonai hatóságoknak.

— **Szerencsétlenség egy fürdőhelyen.** Zürichből jelentik: Cnampex Wallis fürdőhelyen nagy szerencsétlenség történt. Három angol fürdővendég, egy család tagjai fürdtek a tóban, mikor egyszerre elvesztett lábuk alól a talaj és elmerültek. Kezden, egy husz éves leány és egy huszonkét éves fiatalember a vízbe fulltak s holttusúkat addig nem sikerült megtalálni. A harmadikat, egy tizenéves leányt élve, de eszméletlen állapotban kimentették.

— **Letartóztatott lóköltőbanda Hajduböszörményből jelentik:** Veszedeimes lóköltő bandát fogott el a hajduböszörményi csendőrség. A banda nagyszámu lovat lopkodott már évek óta, míg most rajta vették. E hó 26-án a tiszta tarján országos vásáron Sívágó Imre hajduböszörményi földbirtokosnak 600 koronás lovát éjjel ellopták. Sívágó azonnal jelentést tett a csendőrségnek és több napi fáradság után sikerült Dávid József tiszakesszi lakos személyében a tolvajt elfogni. Dávid hírből lóköltő és hat lopott ló volt akkor is vele a dedőháti esárdában. Majd Kessin tovább nyomozott a hajduböszörményi csendőrség és 12 lopott lovat találtak Dávid József és társainál, Dávid egy ízben hasonló bűntény miatt már 5 évig ült fegyháiban. Dávidot, valamint társait letartóztatták.

— **Az orfeum áldozata.** Budapesti tudósítónk jelenti: *Schieber* Berthold gura-honci fűrészgáros feljelentést tett a fővárosi rendőrségen, hogy tizenhét éves fia *Jeltörte atyja íróasztalának fiókját és hat-ezer koronát ellopott abból.* A fiatalember a pénzzel Besztercére utazott, ahol egy orfeum-énekesnővel már hosszabb idő óta viszonya volt és ezzel megszökött. A rendőrség azt hiszi, hogy a szökevények Bécs felé menekültek, ahonnan Amerikába akarnak utazni.

— **A flumel pályaudvar kibővítése.** Fluméből jelentik: Az államvasutak igazgatósága elhatározta, hogy a már elrendelt és tervekbe vitt kibővítési munkálatokon kívül a flumel pályaudvart úgy a haditengerészeti akadémia, mint a tenger felőli oldalon felöltéssel kibővített és Buccariban rendező pályaudvart épített. A kibővítési munkálatok közel 4,000 000 koronába kerülnek.

— **Földrengés.** Tuniszból jelentik: Konstantinában és Püppévilében heves földrengés volt. Az utóbbi helyen egy beomló bérház több lakót maga alá temetett.

— **Elégett buzatermés.** Miskolcra jelentik: Nyírmedgyesen Róth bérház társaságán tűz ütött ki, amely körülbelül száznegyvenezer métermázsa buzát elhamvasztott.

— **Parasztok harca a csendőrökkel.** Zádorból jelentik: Josán norvározsági községben a parasztság egy tilalomra miatt összefutott a csendőrséggel. A parasztok ugyanis egy eltiltott helyen állandóan legeltették állataikat és a mezőőrök e miatt napok óta viszálykodnak a

rendelőket megszegő pásztorokkal. Tegnapelőtt annyira kiéleződött a ellentét, hogy a községi előjáróság kénytelen volt csendőri segítséget igénybe venni. Mikor a csendőrök a helyszínre érkeztek, ott heverészték a bottal felfegyverkezett parasztok a tilos gyepen és őrizték állataikat. A csendőrmester felszólította őket a távozásra, de a legerélyesebb parancsnak sem lett fogadtatja. A parasztok nem akartak eltávolzni a hevesen összeszólalkoztak a csendőrökkel. A tömeg magatartása mind fenyegetőbbé vált, úgy hogy az őrmester szorult helyzetében tüstet vezényelt. A csendőrök a parasztokra lőtek, aminek következtében két ember meghalt, négy pedig súlyosan megsebesült. A zavargók ekkor rémülten futásnak eredtek, de a csendőrök követték őket és a főkolompásokat letartóztatták.

— **Kivégzett rablógyilkos.** Opperuból írtatossák: Ma reggel *Jeda* János munkást, aki februárban egy asszonyt meggyilkolt és kirabolt, itt kivégezték.

— **Segédjegyzőválasztások** Aradmegyében Az utóbbi napokban Aradmegye három községében is választották segédjegyzőt. Kishalmágyon *Nagy Sándor* csanádpalotai okleveles jegyzőt választották meg segédjegyzővé; Pleskucán *Moldován* Jánost, Csucson pedig *Rusz* Bélát választották segédjegyzővé.

— **Merénylet a nyílt utcán.** Budapesti tudósítónk jelenti: Ma este a Török ut közepében egy kis leányt eszméletlen állapotban találtak. Az elhívott mentők eszméletre hozták a leánykát, aki megmondotta, hogy kilenc éves, a Török uton lakik és *Andrejka* Róziának hívják. Elbeszélte aztán, hogy egy munkás külsejű ember üldözte és elfogta őt, egy bokorba hurcolta és erőszakot követelt el rajta. A kis leány köré csakhamar nagy tömeg csoportosult, amely hangos szitkozódással és éktelen fenyegetőzések között kereste a vadállatát; merénylet, de az nyomtalanul eltűnt.

— **Gyújtogatás boszúból.** Marosvásárhelyről jelentik: *Laposnya* községben a csendőrség laktanyáját ismeretlen tettesek felgyújtották. Az épületet csak részben sikerült megmenteni. Azt hiszik, hogy a gyújtogatás boszu műve. A vizsgálat folyik.

— **Kellemetlen látogatás.** Budapestről jelentik: Göts Gusztáv, akinek a Nagymező utca 40. számú házában van a vendéglője, ma hajnalban arra ébredt, hogy a hálószobájában valaki felkelt egy székkel. A zajra felriadt Götsné is, aki halálos rémületében segítségért kiáltott. Az történt ugyanis, hogy éjszakára nyitva hagyták a földszinten lévő lakásuk ablakát, amelyen Buzgó József rovvott multu betörőtolvaj bemászott. Az asszony segélykiáltásaira az éjszakai vendég gyorsan kerekelt o'dott s azon az uton, amelyen jött, szó nélkül távozott. Az utcán járókélők hajsztát indítottak a gyors iramban menekülő tolvaj után s szerencsésen el is csípték. A rendőrség letartóztatja Buzgót, aki legutolsó büntetését, két évi fegyházat, a mult hónapban töltötte ki.

— **Elfogott cigány csapat.** A csanádpalotai csendőrség egy 12 tagból álló sátoros cigány csapatot fogott el s bekísérte a községhezáza. Vallatás alkalmával több kisebb nagyobb lopást ismertek be, melyeket a tanyák között követtek el. Másnap átkísérték őket a nagylaki járásbírószághoz.

— **A veszett kutya áldozata.** Nagybecskerekéről írják: Veszett kutya harapása folytán borzalmas halállal halt meg tegnap egy odaváló szerb asszony. Mintegy két hónappal ezelőtt történt ugyanis, hogy Czvelty Drága asszonyt lánccon tartott kutyája etetés közben megharapta. A kutya látszólag ugyan

nem volt gyanús, de az asszony férje azért mégis agyonlőtte és elásá, az asszonyhoz pedig orvost hívatott, akinek elmondotta, hogy és mint harapta meg a kutya az asszonyt. Az orvos, az asszony férjének állítása szerint, valami kenőcsöt rendelt s a megharapott asszony ezzel kezelte is magát. Az esetről később tudomást szerzett Kuszing János dr. orvos, aki alaposan megvizsgálta Czvelty-nét és veszettséget konstatait rajta. A szerencsétlen asszonyon ekkor már nem lehetett segíteni és Czvelty-né még az éjjel borzasztó kínok között meg is halt. Kuszing dr. az esetet nyomban feljelentette a rendőrségen, amely most szigorú vizsgálatot indított meg az iránt, kit terhel a végzetes mulasztás, amelynek a szerencsétlen asszony áldozatul esett.

— **Párelt hus kapható.** A városi vágóhídon holnap reggel nyílik meg a hatósági buszok és reggel nyolc órától kezdve addig míg a készlet tart sterilizált sertéshus kapható. Kilója nyolcvan fillér, a zsír ára kilencven fillér kilogrammonként.

— **Modern szinpad a Központi-szálloda kert-helyiségében.** Ma lép fel először a híres Kreol testvérpár Vena-Vans amerikai táncosok. Szinre kerül két új bohózat. Roland mester is új kuplékat énekel ma először. Amint értesülünk az igazgatóságnak az a törekvése, hogy minden negyedik nap új tagok vendégszerepeljenek. A helyárak mátol kezdve ismét I. hely 1 korona 50 fillér, II. hely 1 korona. Vasárnap délután lesz az első gyermekelőadás válogatott műsorral. Fel nőttek 1 korona, gyermekek 40 fillér.

— **Síófokot július 31-ig 5776 fürdővendég látogatta,** ami a magyar fürdők támogatásának községtelen bizonyítéka.

— **Molypusztító és rovarpor legjobb minőségben** Vojtek és Weiszna Aradon. 191.

• A híradó bér- és kifizetés győgyterrási •

SALVATOR

Vese- és hólyagbajoknál, köszvényeknél, cukorbetegségnek és húrtól bántalmaknak kitűnő hatása. Természetes vasmentes ásványvíz.

• Kapható ásványvízkereskedésekben vagy a Salvo-Légyőző Salvator-terrási Vállalatnál Budapest, V. Budafokpart 8. •

VÁROS ÉS MEGYE

Aradváros közgyűlése.

— A tárgysorozás. —

E hónap 12-én délután 4 órakor közgyűlést tart Aradváros törvényhatósági bizottsága. A közgyűlés fontosabb tárgyal ezek:

A polgármester előterjesztése a gáji tanítók háza tárgyában. — A gépművek igazgatójának előterjesztése Vaczán Gyula városi gépészek jutalmában való részesítése iránt. — A tanácsnak jelentése a Szabadság térnek 5 öntöző csappal történt ellátása tárgyában. — A tiszt ügyészség betérjeszté Reisch Sándorral a Zsidótemető utcából kihasított utca terület adásvétele iránt megkötött szerződés jóváhagyás végett. — U. az betérjeszté a magyar aszfalt részvénysársasággal az autóbussz-utvonat mentén teljesítendő ut burkolati munkák elvállalása iránt megkötött szerződést. — A tanácsnak előterjesztése az alsóbbrendű vasutakról szóló törvénytervezet egyes rendelkezéseinek módosítása iránt a kereskedelmi miniszterhez intézendő felirat tárgyában. — A tanácsnak előterjesztése a létesítendő mezőgazdasági munkások ügyében. — A városi hivatal szolgálk körélmé 3 havi fizetés előlegezése iránt. — A városi dőnygi osztálynál alkalmazott 3 napidíjas irnok kérvénye 2 korona 40 fillér napidíjának 4 koronára való fel-emelése iránt. — Edl Lőrinc és Török Viktor adókerület vezetésével megbízott adó, illetve segédlisteknek kérvénye személyes pótlék megszavazása iránt. — A főszámvevő előterjesztése a tandíj alap megegyeztetése iránt. — Ozvegy Rác Flóráné felebezése temetési költségek utalványozását megtagadó tanács határozat ellen. — A tanács előterjesztése f. év május hónapban leírt állami adónak megfelelő

községi adó leírása tárgyában. — A tanács jelenléte a közpénztár megvizsgálásáról. — U annak előterjesztése a ca. és kir. 7 ik hadtest parancsnokaságának az új hadtest parancsnok kinevezését közlő átirat tárgyában. — Györöki Andrány Károly által gyermekkorház létesítésére tett 200.000 koronára vonatkozó alapító levél. — U. az előterjesztése a kötelező husvizsgálat szabályrendeletének életbe lép tetésére tett intézkedésnek jóváhagyása és egy hus vizsgálati állatorvosi állásnak rendezesítése iránt. — U. az előterjesztése a Vajda Zsigmond által bér lett legelőterületnek házi kezelésbe vétele iránt.

TORVÉNYKEZÉS.

A gordisai rablógyilkosság.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 5.

Farsang utolsó napjára ígérte Báronék János alsószénimáriai facér bognársegéd kedvesének Reinhard Mariskának az aranykarikagyűrűt és a lakelt Február 16-án volt az idén az utolsó farsang, de még február 14-én nem volt a legénynek sem munkája sem pénze. Aznap vadászni járt Báronék, ily módon próbált pénzhez jutni, de mivel esteledett s még semmit sem lőtt, elhatározta, hogy lop, vagy rabol, de okvetlenül pénzt szerez. Báronék vadászfegyverével és egy forgópisztolyal felfegyverkezve elgyalogolt a közeli Gordisára. Ott este 10 órakor belopódzott Hülfrich József boltjába, de midőn Hülfrich Józsefné észrevette, az üvegajón át belőtt puskájával. Az asszony halántékon találva, egy jajszó nélkül holtan rogyott össze. A lövés sajára Hülfrich Jolán, a legidősebb leány rohant a szobába s látván a gyilkost, rákiáltott:

— Mit akarsz, gyilkos!

Báronék forgópisztolyával kétszer a leányra lőtt, s elkiáltotta magát:

— Pénzt adjatok, sok pénzt! Hülfrich Róza, a kisebbik leány a fenyegetődöz gyilkosnak elhozott egy fatálban aprópénzt, Báronék azonban földhöz csapta az aprópénzt s újból fenyegetődözött:

— Bankópénzt akarok, mert különben mindnyájatokkal végzek.

Az öreg Hülfrich erre előadta a pénzesfiókot s Báronék ebbe belemarkolt s aztán távozott. E menőfelben még megfenyegette a remegő boltos famillát, mondván:

— Most felőrág csend legyen!

Másnap elfogták a gyilkost, aki a pécsi esküdtbírótság előtt tagadta a gyilkosságot és a rablást.

A bíróság tizenöt évi fegyházra ítélte a vádlottat szándékos emberölés és rablás miatt, amely ítélethez ma a kir. Kuria szüneti tanácsa is hozzájárult.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Budapesti áru- és értéktörzse.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, augusztus 5.

Amerika $\frac{1}{2}$ -el olcsóbb. Kinálat, vételekedv gyenge, 15 ezer mm. 10 fillérrel olcsóbb.

Az árak az átlagárak alapján:

	Dél sárlat	2 órai sárlat
Buza októberre . . .	11.18—11.19	11.16—11.17
Zab októberre . . .	8.21—8.22	8.20—8.21
Rozs októberre . . .	9.30—9.31	9.29—9.30
Tengeri májusra . . .	7.21—7.22	7.28—7.29
Tengeri augusztusra . . .	7.63—7.64	7.64—7.65

Zárul 5 órakor:

Csehrák hitelrészvény	629.50
Magyar hitelrészvény	742.50

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Augusztus 5. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felül súlyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogramm terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 300 kilogramm felül súlyban

129—130 fillérig; fiatal közép páronként 251—300 kilo gramm terjedő súlyban 130—154 fillérig; könnyű páronként 350 kilogramm terjedő súlyban 133—137 fillérig. Szerbiál: Nehéz páronként 360 kilogramm felül súlyban — fillérig; közép páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban — fillérig. Szerbiál: Augusztus hó 2. napján volt készlet 38 220 darab, augusztus 3. napján felhajtott 239 darab, augusztus 3. napján elszállított 401 darab, augusztus 4. napjára maradt készletben 38 150 darab. A hízott sertés átlag ára: kellemes.

IDEGENEK ARADON.

— Augusztus 5. —

Fehér Kereszt szálloda: Schreiber Frigyes utazó Bécs. — Lantos Géza utazó Budapest. — Klein Ilona magánzónó Budapest. — Weiner Sándor mérnök Budapest. — Kohler Ferenc utazó Eszék. Kathauer Károly és leánya tisztviselő Budapest. — Malbaszky Milán gépészmérnök Mezőhegyes. — Szalannar Antal művezető Budapest. — Czafi Károlyné irodavezető neje Nagyszében. — Barsy Lajos gépész Nagykömlös. — Molnár Bernát kereskedő Budapest. — Fedbauer Lajos utazó Temesvár. — Pogány Izsó utazó Temesvár. — Mangold Imre mérnök Budapest. — Lefkovicz Mór utazó Budapest. — Skubilo Odön dr. szolgabíró Keszthely. — Hints Zoltán gyógyszerész Marosvásárhely. — Ottlik Géza belügyminiszteri titkár Budapest.

Központi-szálloda: Wullishleger Gasztáv utazó Bécs. — Klein Jakab rabbi Amerika. — Munk József gyáros Dobosia. — Vein Lipót utazó Brűnn. — Hofmann S. utazó Bécs. — Bóka Zoltán dr. kir. ügyész Battonya. — Dr. Török Szidáné magánzó Kuntélegyháza. — Balázs Endre tisztviselő Temesvár. — Vukler D. I. utazó Budapest. — Fehér Dezső utazó Budapest. — Stefler Dezső utazó Keszthely. — Böhm Gyula utazó Budapest. — Steiner Samu kereskedő Borssebes. — Murai Sándor utazó Budapest. — Rosenfeld Samu utazó Budapest. — Kollár Oszkár utazó Budapest. — Kéry István dr. Budapest. — Fentschmann József utazó Budapest. — Winkler Ernő utazó Biharkonop. — Saruga Lajos vendéglős Temesvár. — Ujvári Márton igazgató Temesvár.

Vass szálloda: Klein Akos kereskedő Kristyór. — Vajda Béla utazó Budapest. — Angel Károly utazó Győr. — Szántó Dezső utazó Budapest. — Schreier László szállodás Pankota. — Bionnerstrek Lipót kereskedő Gsermő.

Pannonia szálloda: Daskel Gyula gyáros Gyula. — Máté Ernő utazó Budapest. — Hammer Antal föld-birtokos Elek. — Jászay Gábor huszárhadaagy Arad.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Baró Simonyi-utca 1. szám, Szabadságter mellett.)

Műsor 1908. augusztus hó 6-a-n, csütörtökön:

1. Egymillió koronás főgyermény. Életkép. — 2. Olcsó fürdő. Bohózat. — 3. A natúrör botja. Dráma. — 4. Ruhados hajdan és most. Tanulságos. — 5. Egy limburgi sajt. Kacagtató. — 6. Rossz a példa, elrontja a jó erkölcsöt. Életkép. — 7. A nőcsábító cigányprimás. — 8. Hajsza az olcsó áruért, vagy a modern végeladás. Bohózat.

Minden előadás alatt katonasene játszik. — Cukrászda.

Előadások: Este 7 órától 11 óráig.

Az előadásokra bármikor be lehet menni.

Helyárak: I. hely 1 korona, II. hely 80 fillér III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér és V. hely 20 fillér.

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős: **Bojár Lajos.**

KYILTTER.

400 kat. hold szántó

400 hold erdővel,

5000 korona bér mellett

közel Aradhoz

k i a d ó.

Bővebbet Asbóth Gyula Arad, Deák Ferenc-utca 6. 2625

Aki hirdetni akar

még pedig sikerrel, az forduljon az „**Altalános Tudósító**” (Leopold Gyula) hirdetési osztályához, Budapest, VII., Erzsébet-körút 41., ahol hirdetések az összes létező bel- és külföldi hírlapokban és naptárakban kiváló szakértelemmel, lelkiismeretesen, pontosan és szolid áron esz- közölnek. Több mint 200 naptár kizárólagos képviselője, vidéki lapok központi hirdetési osztálya, számos hírlap kizárólagos kezelője. Diszes újságkatalógus, képes naptár jegyzék és minden felvilágosítás a t. c. hirdetőknak díjmentesen.

Folttisztító-benzin

0.700/705. kétszer rektifikálva és n-
omítva, legjobb minőségben, továbbá

Automobil-benzin és Motor-benzin

mindenkor bármily mennyiségben, leg-
jütányosabban kapható a

Kőolajipar Részvénytársaságnál DEBRECENBEN.

Aradi főraktár és képviselő: 2596

Steinberger Ignác urnál,

Aradon. Telefon 512. sz.

Hair regenerator.

Ártalmatlan készítmény, mely az ősz hajnak eredeti színét adja vissza. Nem festék, hanem a gyökerekre ható készítmény, melytől a haj puha selyem fényű és ugyanolyan színű lesz, a minő az eredetileg volt, korpa képződés megszűnik, ugyancsak a haj hullása is, nem piszkol.

Ára 2 korona. 271

Földes Kelemen

gyógyszertára Aradon.

Breger J. Arad,

elsőrendű kiviteli üzlet halak, baromfi, zöldség, újdonságok, gyümölcs, dinnye és finom szőlőkben az „Orsovai halhoz”

Szabadság tér 4. sz.

Városi és megyei telefon 616. — Szombaton zárva.

Értesítem a n. é. közönséget, hogy f. hó 30-tól kezdve minden csütörtökön élő dunai és balatoni vízben uszó hal kapható. Megrendelések 24 óra alatt eszközöltetnek.

Uradaim nemes faj dinnyék. Asztali gyümölcs, valamint mindenféle fűszerárú kapható.

Veszek uradaim dinnyét, gyümölcsöt és szőlőt akármilyen mennyiségben. Finom szőlőt a kertben csomagolom és onnan szállítom. 2574

Telefon 838.

FISCHER ÁRMIN

szobafestő és mázoló

Vörösmarthy-utca 3.

A legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig elvállal munkákat ugy helyben, mint vidéken. 1905

* Hideg buffet! Egész éjjel nyitva! *

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy a Salacz Gyula-utcában volt „KIS PIPA” helyiséget átvettem és azt teljesen újonnan átalakítva és kibővítve a mai kor igényeinek megfelelő modern kávéházzá átalakítva és azt

EMKE KÁVÉHÁZ cimen

folyó évi augusztus hó 1-én

megnyitottam.

Főtörekvésem az leendő, hogy tiszta és hamisítatlan italok, valamint hideg ételek és pontos kiszolgálás által a n. é. közönség szíves megelégedését kiérdemeljem.

Társaságok részére külön helyiségek!

Naponkint

egyelsőrendű cigányzenekar hangversenyez

Számos látogatásért esedez kiváló tisztelettel

Weinberger Lajos,

2518

Az EMKE kávéház tulajdonosa.

* Hideg buffet! Egész éjjel nyitva! *

Az összes bel- és külföldi lapok állanak a m. t. vendégeim rendelkezésére.

Az összes bel- és külföldi lapok állanak a m. t. vendégeim rendelkezésére.

Minden jobb üzletben kapható.

Kérjünk Braun-léle

„Rózsa-crém” cipőkenőcsöt,

mert az összes forgalomban levő gyártmányok között a

„Rózsa-crém”

conserválja a lábbelit, ellentétben más készítményekkel, melyek a bőrt kiszáritják és törékenynyé teszik. — Eddig is számtalan szakember elismerésével találkozott.

Egyedüli készítője

Braun N. A. Arad.

Ismételadók forduljanak bizalommal hozzám.

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVÍZ

Kitűnő hatásu vese- és hólyagbajoknál.

Szénsavdus, kellemes, savanykás ízű, vasmentesített,

rendkívül üdítő asztali víz.

Üdít, gyógyít!

5881

Orvosilag ajánlva.

Ivógyógymódra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fűvényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásnak bizonyult. — Prospektust kívánnakra küld a forráskezelőség.

Muschong buziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn

Alapított 1858.

Telefon szám 459.

Müller J. és Fia

ruhafestő, vegytisztító és fehérnemű gőzmosó gyára

ARADON, gyár és iroda: Tökölly Imre-utca 40—42.

Gyűjtőtelepek: József főherceg-ut II. sz., Forray-u. 2b. sz., Asztalos Sándor-u. 2—3. sz.

Vidéki gyűjtőtelepek: Déva, Brassó, Gyulafehérvár, Segesvár, Vajdahunyad, Szászváros, Székelyudvarhely.

Tisztelettel tudatjuk a n. é. közönséggel, miszerint 50 év óta fennálló országos hírű

ruhafestő, vegy ruhatisztító és fehérnemű gőzmosó gyárunkat

ujabban megnagyobbítottuk és a legmodernebb gépekkel szereltük fel s így nemcsak a bel, hanem a külföld bármely hasonmú gyáraival a versenyt felvesszük.

Vegyileg tisztítunk vagy festünk mindennemű férfi és női ruhákat, felöltőket, gyermek ruhákat, teljesen egészben minden bontás nélkül, továbbá butorszöveteket, függönyöket, himzéseket, cipőket, keztyűket, szőrméket stb. stb.

Fehérnemű-gőzmosógyárunkban, mely kitűnő gépekkel van újonnan felszerelve, mindennemű maró anyag, (mely a fehérneműnek ártana kizárásával) hófehéren mossuk, bármilyen fehérneműket, de főleg gallérokat, kényelöket, férfi ingeket stb., melyek modern fényező gépeinkkel fényezve teljesen új kinézetet nyernek.

A n. é. közönség eddigi pártfogását megköszönve, kérjük további szíves megbízásait

kiváló tisztelettel

Müller J. és fia.

823

Postaküldemények gyorsan és gondosan eszközöltetnek.

Pontos és gondos kiszolgálás.

Pontos és gondos kiszolgálás.

APRO HIRDETÉSEK.

A K I N E K

ismerettség híján

háztartásra,
nevelőre,
fizetvesztőre,
könyvelőre,
segédre,
lapára,
gazdatisztára,
kiosztásra,
vinszellerre,
kertészre.

kiosztásra,
gazdatisztára,
fizetvesztőre,
szobaleányra,
házi- vagy,
irodaszolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége

A K I

bérbeadni kíván

hálószobát,
kioszt,
kioszt,
vadászterü-
letet,
lovat,
halászatot,
telket,

A K I

eladásokat vétel vagy bérbevételei osz-
lából keresi;

A K I

vannak állást betölteni kíván: legbizto-
sabbban értesít, ha az

ARADI KÖZLÖNY

kis hirdetés

rovatait használja.

Az én bánásmódom

hidegnek gyanítja, gondoltam, hogy
a maga jó szíve a hideg sorsot
fogja igénybe venni, miután mind
csak tévedés volt az aláírás végett,
a lapomról is láthatja. Üdvözlő 7. 1.
2629

Irodai teendőkhöz, gép-
írásban jártas 5 körép-
iskolát végzett fiatal em-
ber bármilyen állást ke-
res. Labáth Lajos, Sze-
ged, Kórház-utca 3. 2638

Egy kisasszony,

aki már irodában alkalmazva volt
és a könyvelésben jártassággal
bir, azonnal felvétetik Breger J.
cégnél, Szabadság-tér 4.

Vegyeskereskedés

jóforgalmu trafik, italméréssel, kö-
zel a főtérhez, szép lakással, más
vállalat miatt átadó. Cim a kiadó-
hivatalban. 2636

2 ház eladó.

Egy Boros Béni-tér 3. számú, egy
Boczkó-utcai 2. számú. Bővebbet
Arad, Boros Béni-tér 3., a list-
raktárban. 2638

Szentesen, Csongrádmegyében

a Központi vendéglőt, szállodát és
kávéházat bérbe kiadja a Szentesi
központi takarékpénztár. 2639

Egy Wertheim-szekrény eladó.

Petőfi-u. 4., ajtó 3.

Az aradi turista egyesület

Arad-Hegyaljai úthálózatának tér-
képe. Autóbuszok, kerékpáro-
sok és turisták használatára 50
fillér leszállított áron kapható
Ingusz I és Fia könyvkereskedés-
ben Aradon. Telefon 517. 201

Eladó!

Egy jó karban levő két szárnyas
nagy kapu; üzlet ajtó és egy ki-
rakat rollókkal. Cim: Forray-utca
2. sz. alatt. 2591

Minden ujdonság

azonnal több példányban kapható
80,000 kötetes kölcsönkönyvtá-
rban, heti 8 filléres kölcsön-
díj ellenében. A könyvek újak és tisz-
ták. Terjedelmes jegyzékek vidékre
is. Zenemű kölcsönző intézet. Kerpel
Izso könyv és papirkereskedése,
Aradon. 212

Felső kereskedelmi iskolát

jó sikerrel végzett keresztény,
gyakorlott levelező, könyvelő 1500
kor. évi kezdőfizetéssel felvétetik.
Ajánlatot „Megbízható” címen a
kiadóhivatal továbbítja. 2606

Lakás kiadó!

Kápolna-utca 30. számú házban az
Atilla-térre néző 4 szobás teljesen
különálló II. em. modern lakás f.
év november 1 re kiadó. Bővebbet
Frick József építésznél. 2618

Ugyes szobaleány

azonnali belépésre kerestetik. Havi
bér 20—25 korona. Cim Luther
Márton-tér 1., I. emelet, ajtó 10. 2614

Öt szobás lakás

kiadó november elsejére. Havi bér
320 frt. Thököly Imre- (Halász)
utca 52. 2621

Eladó

Paulis-Barackán kitűnő fekvésű
teljesen termőképes, a vasúti álló-
máshoz közel s közvetlenül a mo-
tor megállóhely mellett fekvő szőlő
az idei, körülbelül 800 Hektoliter
terméssel vagy anélkül, kolnával
és szüreti felszereléssel. Bővebbet
Schlésinger Jakabnál Paulison. 2620

Értesítés

gabona kézibevá-
sárlásokról.

A cs. és k. katonai élelme-
zési raktár Aradon 1908. évi
augusztus havában 1500 mé-
termázsa zabot fog kézibevá-
sárlás útján termelőktől és
azok egyesületeitől beszerezni.

Közelebbi feltételek és fel-
világosítások a fenti katonai
élelmezési raktárnál tudhatók
meg.

Arad, 1908. évi augusztus
4-én.

Cs. és k. élelmezési raktár
Aradon. 2630

Nemes faju
görög és sárga dinnye

kapható

2628

Hámory gazdaságnál, Deák Ferencz-utca 3.

Felügyelő-bizottsági
tagok jogai, kötele-
ségei és felelőssége

Irta: Kormos Alfréd, a Magyar Pénz-
ügy és a Magyar Kereskedők Lapja
szerkesztője.

E mű alapos és kimerítő tájékozást
nyújt mindazon jogviszonyokról, me-
lyek a felügyelő-bizottság intézménye
körül keletkezhetnek.

A ra csinos vászonkötésben
— bérmentve 3 korona. —

ÓRA
láncos
együtt
csak 2 kor.

Nagymennyiségű órák
megvétele arra készített egy szilárd áru-
házat, hogy 1 gyönyörű aranyozott, 36
órán át járó Anker-órát, láncos együtt,
3 évi írásbeli jótállással

csak 2 koronáért

adjon. Szétküldi utánvétellel

A. Gelb, Krakau 15. sz.

poroz-szilárd áruháza. — Nem tetszőért
a pénz vissza. 2563

Cement
hornyolt cserép

a legjobb fedő anyag. Vizáthatlan!
Örökké tart!

Tégla,
Cserép

legjobb minőségben állandóan
raktáron 757

Pollak Sándor

tégla, cserép és cementárú gyárban

Miklósán

Telefon 5—15.

Városi iroda: Erzsébet-körút 37., I. em.

10256—1908. sz.

Hirdetmény.

Közhírré tesszük, hogy a m.
kir. földmívelésügyi miniszter a
Gödöllői m. kir. állami méhészeti
gazdaságban a folyó évben szeptem-
ber 15-én megkezdődő két éves
méhészmunkás tanfolyamra pályá-
zatot hirdetünk.

A pályázat f. évi augusztus
15-ig a földmívelésügyi miniszter-
nél benyújtandó.

Az érdeklődők a pályázati hir-
detményt a hivatalos órák alatt a
levéltárban megtekinthetik.

Arad, 1908. július hó 17.

A városi tanács.

Műhely áthelyezés!
Kenderesy és Paladics

épület- és bútortasztalosok

Arad, Deák Ferencz-utca 33. sz.

„Helm-ház.”

Van szerencsénk a nagyérdemű
közönségnek becses tudomására
adni, miszerint

üzletünket

a jelen körülményeknek megfelelően
berendeztük.

Elvállalunk épület, bútort, portál,
iroda és bolti berendezéseket a legdi-
szesebb és a legegyszerűbb kivitelben.

Vidéki megrendelések pontosan
és gyorsan eszközölköztetnek.

Tisztelettel

948 Kenderesy és Paladics.

Nagymennyiségű
plé-pánt és maculatura
jutányos áron
eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

20361—1908. sz.

Hirdetmény.

Gróf Réichenbach-Lessonitz Vil-
mos által rokkant tengerészek se-
gélyezésére létesített alapítványra.

A triesti cs. és kir. tengerész
kerületi parancsnokság pályázatot
hirdet a fent nevezett alapítvány
jövedelméből 1908. évi január hó
1-től számítandólag adományoz-
zandó egy, évi 200 korona segély-
díj élvezetével járó alapítványi
helyre.

Ezen alapítványra első sorban
az 1864-ik évi május 9-iki helgo-
landi tengeri ütközetben rokkantá
vált tisztek, valamint az ugyan-
ezen alkalommal elesett tisztek öz-
vegyei és árvái, ilyenek hiányában
valamely későbbi tengeri ütközet-
ben rokkantá vált tisztek illetőleg
ezek özvegyei és árvái bírnak
igénnyel.

Felhívtnak tehát az igényjo-
gosultak, hogy a szükséges iga-
zoló okmányokkal felszerelt pályá-
zati folyamodványokat folyó évi
augusztus hó 15-éig a triesti cs.
és kir. tengerész kerületi parancs-
nokságnál nyújtsák be.

A folyamodó szegénységi, vagy
helyhatósági bizonyítvánnyal tar-
tozik igazolni, hogy vagyontalan
szegény és segélyre szorul.

Fenti határidőn túl elkésve be-
érkező folyamodványok nem vé-
tetnek figyelembe.

Arad, 1908. július hó 11-én.

A városi tanács.